

&Μάρκ evαγγελίυμα

§1 1' Αρχή τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ [υἱοῦ θεοῦ].

2 Καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐα τῷ προφήτῃ, Ἴδου ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου. 3 φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, 4 ἐγένετο Ἰωάννης [ὁ] βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν. 5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6 καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζῶνῃν δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἄκριδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 καὶ ἐκήρυσσεν λέγων, Ἐρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμι ἱκανὸς κύψαι λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. 10 καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαίνον εἰς αὐτόν. 11 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. 13 καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἡμέρας πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. 15 καὶ λέγων ὅτι Πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεῦτε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16 Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος ἀμφιβάλοντας ἐν τῇ θαλάσῃ· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. 17 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων. 18 καὶ εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 Καὶ προβάς ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, 20 καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

&Μάρκ evαγγελίυμα

1 Κερesztelő János 1 Ἰέζους Κρισztus, Isten Fia evαγγελίυμᾶνᾱκ kezdete.

2 Amint meg van írva Izajás prófétánál:
»*Íme, elküldöm küldöttemet színed elé, aki elkészíti utadat* {Mal 3,1; Kiv 23,20};

3 *a pusztában kiáltónak szava:*

»*Készítsétek az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit*« {Iz 40,3},

4 János megjelent a pusztában: keresztelt és hirdette a bűnbánat keresztességét a bűnök bocsánatára. 5 Kiment hozzá Júdea egész vidéke és a jeruzsálemiek mindnyájan. Megkeresztelte őket a Jordán folyóban, miután megvallották bűneiket. 6 János öltözete teveszőrből volt, és bőrvön a csipője körül, sáskákat és vadmézet evett.

7 Így prédikált: »Utánam jön, aki erősebb nálam, akinek nem vagyok méltó leborulva megoldani a saruja szíját. 8 Én vízzel kereszteltelek titeket, ő pedig Szentlélekkel fog benneteket megkeresztelni.«

Jézus megkereszteleése 9 Történt azokban a napokban, hogy eljött Jézus a galileai Názáretből, és János megkeresztelte őt a Jordánban. 10 Amint feljött a vízből, látta, hogy megnyílnak az egek, és a Léket, mint galambot leszállni rá. 11 Az égből szózat hangzott: »Te vagy az én szeretett fiam, benned kedvem telik« {Iz 42,1}.

Jézus megkísértése 12 Ezután a Lélek azonnal elragadta őt a pusztába. 13 A pusztában volt negyven napig; a sátán kísértette. A vadállatokkal volt, és az angyalok szolgáltak neki.

Igehirdetés Galileában 14 Miután János átadatott, Jézus Galileába ment, hogy hirdesse Isten evαγγελίυμᾶt. 15 Azt mondta: »Betelt az idő, és elközelgett az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evαγγελίυμβan.«

Az első tanítványok meghívása 16 Amikor a galileai tenger mellett elment, meglátta Simont és testvérét Andrást, amint hálót vetettek a tengerbe, mert halászok voltak. 17 Jézus azt mondta nekik: »Jöjjetek utánam, és én emberek halászaivá teszlek titeket!« 18 Ők azonnal elhagyták hálóikat, és követték őt. 19 Kissé továbbmenve meglátta Jakabot, Zebedeus fiát, és testvérét, Jánost, amint ők is a hálóikat javították a hajóban, 20 és azonnal hívta őket. Azok pedig elhagyva apjukat, Zebedeust a béresekkal együtt a hajóban, követték őt.

Jézus a kafarnaumi zsinagógában 21 Bementek Kafarnaumba. Szombatn mindjárt bement a zsinagógába és tanított. 22 Álmélkodtak a tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók. 23 Volt a zsinagógájukban egy ember a tisztátalan lélek

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναοῦμ. καὶ εὐθὺς τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν. 22 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ἣν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. 23 καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν 24 λέγων, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ φωνῆσαν φωνῇ μεγάλη ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας, Τί ἐστὶν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ' ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. 28 καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30 ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

32 Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· 33 καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. 34 καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἦφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.

35 Καὶ πρῶτ' ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον κάκει προσηύχeto. 36 καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, 37 καὶ εὔρον αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες ζητοῦσίν σε. 38 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον. 39 καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλον.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτόν [καὶ γονυπετῶν] καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι Ἐὰν θέλῃς δύνασαι με καθαρίσαι. 41 καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθαρίσθητι· 42 καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. 43 καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν, 44 καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἶπης, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἅ

hatalmában. Ez így kiáltott föl: 24 »Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus! Azért jöttél, hogy elveszíts minket? Tudom ki vagy: az Isten Szentje!« 25 Jézus megparancsolta neki: »Némulj el, és menj ki belőle.« 26 A tisztátalan lélek erre össze-vissza rángatta őt, majd hangosan kiáltva kiment belőle. 27 Erre mindnyájan elcsodálkoztak, s azt kérdezték egymástól: »Mi ez? Új tanítás, hatalommal? Még a tisztátalan lelkeknek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki.« 28 Egyszerre elterjedt a híre Galilea egész vidékén.

Péter anyósának meggyógyítása 29 Ezután mindjárt kiment a zsinagógából, és elmentek Simon és András házába Jakabbal és Jánossal együtt. 30 Simon anyósa lázasan feküdt. Mindjárt szóltak is Jézusnak miatta. 31 Odament hozzá, és felsegítette a kezénél fogva. Erre rögtön elhagyta a láz, és felszolgált nekik.

Megszállottak és betegek gyógyítása 32 Amikor beesteledett és a nap lement, odavitték hozzá az összes beteget és a megszállottakat: 33 az egész város odagyűlt az ajtóhoz. 34 Meggyógyított sok, különféle bajokban sínylődő beteget, és sok ördögöt űzött ki, de nem hagyta őket szóhoz jutni, mert azok ismerték őt.

Jézus Galileában tanít 35 Másnap korán hajnalban fölkelt, kiment, és elment egy elhagyatott helyre, hogy ott imádkozzék. 36 Simon, és akik vele voltak, utána mentek. 37 Amikor megtalálták, azt mondták neki: »Mindenki téged keres.« 38 Azt felelte: »Menjünk máshova, a szomszédos helységekre, hogy ott is hirdessem az igét, mert azért jöttem.« 39 És bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógáikban, és ördögöket űzött.

A leprás meggyógyítása 40 Akkor odajött hozzá egy leprás, és térdre esve így kérlelte: »Ha akarod, meg tudsz tisztítani engem.« 41 Jézus megkönyörült rajta. Kinyújtotta kezét, megérintette, s azt mondta neki: »Akarom, tisztulj meg!« 42 Amikor ezt kimondta, azonnal eltűnt róla a lepra, és megtisztult. 43 Erélyesen ráparancsolt, és azonnal elküldte őt e szavakkal: 44 »Vigyázz, senkinek se szólj erről; hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak [Lev 13,49], és ajánld föl tisztulásodért, amit Mózes rendelt, bizonyságul nekik.« 45 De az, mihelyt elment, híresztelni kezdte a dolgot, úgyhogy Jézus már nem mehetett nyilvánosan a városba, hanem kint a pusztá helyeken tartózkodott; és hozzá gyülekeztek mindenfelől.

προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερώς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.

§2 1 Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν. 2 καὶ συνήχθησαν πολλοὶ ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. 3 καὶ ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. 4 καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβατον ὅπου ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 6 ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθημένοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 7 Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ· τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός;

8 καὶ εὐθύς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς λέγει αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 9 τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, Ἄφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, Ἐγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; 10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς--λέγει τῷ παραλυτικῷ, 11 Σοὶ λέγω, ἐγειρε ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 12 καὶ ἠγέρθη καὶ εὐθύς ἄρας τὸν κράβατον ἐξῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι Οὕτως οὐδέποτε εἶδομεν.

13 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. 14 καὶ παράγων εἶδεν Λευὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθημένον ἐπὶ τὸ τελῶνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 15 Καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοὶ καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ. 16 καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων ἰδόντες ὅτι ἐσθίει μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει; 17 καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς [ὅτι] Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ

2 A béna meggyógyítása 1 Néhány nap múlva újra bement Kafarnaumba, 2 és elterjedt a híre, hogy a házban van. Sokan összegyűltek, úgyhogy már az ajtóhoz sem fértek, és hirdette nekik az igét. 3 Közben odajöttek hozzá néhányan, akik egy bénát hoztak, négyen cipelték. 4 Mivel nem tudták eléje vinni a tömeg miatt, kibontották a ház tetejét, ahol ő volt, és átlukasztva azt, lebocsátották az ágyat, amelyen a béna feküdt. 5 A hitüket látva Jézus így szólt a bénához: »Fiam! Bűneid bocsánatot nyertek.«

6 Ültek ott néhányan az írástudók közül is. Ezek azt gondolták magukban: 7 »Hogyan beszélhet ez így? Káromkodik. Ki bocsáthatja meg a bűnöket más, mint egyedül az Isten?« 8 Jézus rögtön észrevette lelkében, hogy így gondolkodnak magukban, ezért azt mondta nekik: »Miért gondoljátok ezeket szívetekben? 9 Mi könnyebb, azt mondani a bénának: 'Bocsánatot nyertek bűneid', vagy azt mondani: 'Kelj föl, vedd ágyadat és járj'? 10 Hogy pedig lássátok, hogy az Emberfiának hatalma van a földön a bűnöket megbocsátani – ekkor a bénához fordult: – 11 Mondom neked, kelj föl, vedd ágyadat és menj haza!« 12 Az pedig mindjárt fel is kelt, fogta az ágyát, és elment mindenki szeme láttára, úgyhogy mindnyájan csodálkoztak, és dicsőítették az Istent. Ezt mondták: »Ilyet még nem láttunk soha.«

Lévi meghívása. Lakoma a vámosokkal 13 Ezután megint kiment a tenger mellé. Az egész tömeg hozzá sereglett, és tanította őket. 14 Amint továbbment, meglátta Lévit, Alfeus fiát a vámnál ülni, és megszólította: »Kövess engem!« Az fölkel, és követte őt. 15 Mikor később asztalhoz ült ennek a házában, sok vámos és bűnös telepedett le Jézussal és tanítványaival együtt; sokan voltak ugyanis, akik követték őt. 16 Az írástudók és a farizeusok, azt látva, hogy a bűnösökkel és vámosokkal eszik, megkérdezték tanítványait: »Miért eszik a ti Mesteretek vámosokkal és bűnösökkel?« 17 Jézus meghallotta és azt mondta nekik: »Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek, nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket.«

Kérdés a böjtről 18 János tanítványai és a farizeusok böjtöltek. Odajöttek néhányan, és megkérdezték Jézustól: »Miért böjtölnek János és a farizeusok tanítványai, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek?« 19 Jézus így felelt: »Vajon böjtölhet-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? Amíg náluk

Φαρισαῖοι νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; **19** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν οὐ δύνανται νηστεύειν. **20** ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. **21** οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. **22** καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς.

23 Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παραπορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχους. **24** καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε τί ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; **25** καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυὶδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; **26** πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθάρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὔσιν; **27** καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. **28** ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

§3 **1** Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν. καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. **2** καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. **3** καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι, Ἐγειρε εἰς τὸ μέσον. **4** καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. **5** καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἐκτεινον τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. **6** καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐδίδουν κατ' αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας [ἠκολούθησεν]· καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας **8** καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούοντες ὅσα ἐποίει

van a vőlegény, nem böjtölhetnek. **20** Eljönnek azonban a napok, amikor elveszik tőlük a vőlegényt: akkor majd böjtölnek, azon a napon. **21** Senki sem varr régi ruhára nyers szövetből foltot, mert elszakítja az ép részt is, és a szakadás még nagyobb lesz. **22** Senki sem tölt új bort régi tömlőkbe, különben a bor szétszakítja a tömlőket, és kiömlik, s a tömlők is tönkremennek. Az új bor új tömlőkbe való.«

Καλίσσζεδές σζομβατον **23** Τόρτέντ ισμέτ, ηογυ αμικος σζομβατον α νετέσεκ κόζτ γάρτ, τανίτβάνγαι ύτκόζβεν τέπδεςνι κεζδτέκ α κολάσζοκατ. **24** Α farizeusok azt mondták neki: »Nézd, azt csinálják szombaton, amit nem szabad.« **25** Ó így felelt nekik: »Sohasem olvastátok, mit cselekedett Dávid {1 Sám 21,2-7}, amikor szűkségeτ szenvedett, és éhezett ő, és akik vele voltak? **26** Hogyan ment be az Isten házába Abjatár főpap idejében, és evett a kitett kenyerekből, amelyeket nem szabad másnak megenni, csak a papoknak, és adott a vele lévőeknek is?« **27** Aztán hozzátette: »A szombat lett az emberért, és nem az ember a szombatért. **28** Ezért az Emberfia ura a szombatnak is.«

3 A béna meggyógyítása szombaton **1** Majd ismét bement a zsinagógába. Volt ott egy ember, akinek a keze el volt száradva. **2** Lesték őt, vajon meggyógyítja-e szombatonon, hogy vádolhassák. **3** Akkor ő ezt mondta a béna kezű embernek: »Állj középre.« **4** Aztán megkérdezte tőlük: »Szabad-e szombaton jót tenni, vagy rosszat, életet megmenteni vagy veszni hagyni?« Azok csak hallgattak. **5** Ó erre haragosan körül nézett rajtuk, elszomorodott szívük keménységén, és így szólt az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze. **6** A farizeusok, mihelyt kimentek, azonnal tanácsot tartottak ellene a Heródes-pártiakkal, hogy hogyan veszítsék el őt.

Ἰέζυς és α τόμεγ **7** Ἰέζυς πεδηγ τανίτβάνγαιβαυ αγγύύττ ελμεντ α तेngerhez. Nagy sokaság követte őt Galileából, Júdeából, **8** Jeruzsálemből, Idúmeából. Sőt a Jordánon túlról, valamint Tírusz és Szidon környékéről is nagy sokaság jött hozzá, mert hallották, hogy miket művelt. **9** Tanítványaitól azt kérte, hogy egy bárka álljon készen számára a tömeg

ἦλθον πρὸς αὐτόν. ⁹ καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοίαριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. ¹⁰ πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. ¹¹ καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντες ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ¹² καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσιν.

¹³ Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. ¹⁴ καὶ ἐποίησεν δώδεκα, [οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν,] ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῦσαι ¹⁵ καὶ ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. ¹⁶ [καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα,] καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον, ¹⁷ καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὄνομα[τα] Βοανηργές, ὃ ἐστὶν Υἱοὶ Βροντῆς. ¹⁸ καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον ¹⁹ καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

²⁰ Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν [ὁ] ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν. ²¹ καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν, ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.

²² καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοῦλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ²³ καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; ²⁴ καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη. ²⁵ καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἢ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. ²⁶ καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ἐμερίσθη, οὐ δύναται στήναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. ²⁷ ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκευὴ αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῆσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ²⁸ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσα ἐὰν βλασφημήσωσιν. ²⁹ ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχος ἐστὶν αἰωνίου ἁμαρτήματος. ³⁰ ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

³¹ Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν καλοῦντες αὐτόν.

miatt, hogy ne szorongassák őt. ¹⁰ Mivel azonban sokakat meggyógyított, mindazok, akik valami betegségben szenvedtek, ott tolongtak körülötte, hogy megérinthessék. ¹¹ A tisztátalan lelkek pedig, amikor meglátták, leborultak előtte és így kiáltottak: ¹² »Te vagy az Isten Fia.« Ő azonban keményen rájuk parancsolt, hogy ne fedjék fel kilétét.

A tizenkettő kiválasztása ¹³ Azután fölment a hegyre. Magához hívta, akiket ő akart, és azok odamentek hozzá. ¹⁴ Létrehozta a Tizenkettőt, hogy vele legyenek, és hogy elküldje őket ígét hirdetni. ¹⁵ Hatalmat adott nekik, hogy kiűzzék az ördögöket. ¹⁶ Ezt a tizenkettőt választotta ki: Simont, akinek a Péter nevet adta; ¹⁷ ezenkívül Jakabot, Zebedeus fiát, és Jánost, Jakab testvérét, akiket Boanérgesznek, azaz mennydörgés fiainak nevezett el; ¹⁸ és Andrást; Fülöpöt, Bertalant, Mátét és Tamást; Jakabot, Alfeus fiát, Tádét, a kánaáni Simont, ¹⁹ és az iskarióti Júdást, aki elárulta őt.

Jézus és hozzátartozói ²⁰ Amint hazaértek, ismét olyan nagy tömeg gyűlt össze, hogy még kenyeret sem ehettek. ²¹ Mikor hozzátartozói ezt meghallották, elmentek, hogy erővel hazavigyék őt, mert azt mondták: »Megháborodott.«

Jézus öngazolása ²² Az írástudók, akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták, hogy Belzebub szállta meg, és az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket. ²³ Ekkor összehívta őket, és példabeszédekben ezt mondta nekik: »Hogyan űzheti ki a sátán a sátánt? ²⁴ Ha valamely ország meghasonlik önmagával, az az ország nem állhat fenn. ²⁵ És ha egy ház meghasonlik önmagával, az a ház nem állhat fenn. ²⁶ Ha a sátán önmaga ellen támad és meghasonlott, nem maradhat fenn, hanem vége van. ²⁷ Senki nem mehet be az erősnek a házába és nem ragadhatja el a holmiját, ha előbb meg nem kötözi az erőt, csak akkor tudja kirabolni a házát. ²⁸ Bizony, mondom nektek, hogy minden vétket és káromlást, amellyel káromkodnak, megbocsátanak az emberek fiainak; ²⁹ de aki a Szentlélek ellen káromkodik, az nem nyer bocsánatot soha, hanem örök vétek fogja terhelni.« ³⁰ Mert azt mondták: »Tisztátalan lélek van benne.«

Jézus igazi rokonai ³¹ Ekkor az anyja és a testvérei odajöttek, és kint megállva üzentek neki, és hívták őt. ³² A körülötte ülő tömegből szóltak is neki: »Íme, anyád és testvéreid keresnek téged odakinn!« ³³ Ő így felelt nekik: »Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?« ³⁴ Aztán végighordozva tekintetét a körülötte ülőkön, így szólt: »Íme, az én anyám és testvéreim. ³⁵ Mert aki Isten akarátát cselekszi, az az én testvérem, nővérem és anyám.«

τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ²⁰ καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

²¹ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μῶδιον τεθῆ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῆ; ²² οὐ γάρ ἐστὶν κρυπτόν ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῆ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. ²³ εἶ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκούετω.

²⁴ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. ²⁵ ὅς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὅς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

²⁶ Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ὡς ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς ²⁷ καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. ²⁸ αὐτομάτῃ ἢ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη[ς] σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. ²⁹ ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

³⁰ Καὶ ἔλεγεν, Πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν; ³¹ ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὅς ὅταν σπαρῆ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὄν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ³² καὶ ὅταν σπαρῆ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μείζον πάντων τῶν λαχάνων καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

³³ Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύνατο ἀκούειν· ³⁴ χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα.

³⁵ Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. ³⁶ καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ γίνεται λαίλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἦδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. ³⁸ καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ἐγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; ³⁹ καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη

magok pedig azok, akik az ígét meghallják, befogadják és termést hoznak, az egyik harmincszorosot, a másik hatvanszorosot, a harmadik pedig százszorosot.«

Az ige meghallása ²¹ Aztán így szólt hozzájuk: »Vajon arra való a lámpa, hogy véka alá tegyék vagy az ágy alá? Nem arra, hogy a tartóra tegyék? ²² Mert nincs rejtett dolog, amely ki ne tudódna, és nincs titok, amely nyilvánosságra ne jutna. ²³ Akinek van füle a hallásra, hallja meg!«

²⁴ Majd így folytatta: »Figyeljete arra, amit hallotok. Amilyen mértékkel mértek, olyan mértékkel mérnek majd nektek is, sőt ráadást is adnak nektek. ²⁵ Mert akinek van, annak még adnak; akinek pedig nincsen, attól még azt is elveszik, amije van.«

Példabeszéd a vetés növekedéséről ²⁶ Ezután így szólt: »Az Isten országa olyan, mint amikor az ember magot szór a földbe. ²⁷ Azután már akár alszik, akár fölkel éjjel és nappal, a mag kikel és növekszik, maga sem tudja, hogyan. ²⁸ Mert a föld magától termi meg először a hajtást, aztán a kalászt, majd a fejlett szemet a kalászban. ²⁹ Mikor pedig megérett a termés, azonnal sarlót vág bele, mert elérkezett az aratás« (Jó 4,13).

Példabeszéd a mustármagról ³⁰ Majd így szólt: »Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen példabeszéddel szemléltessük? ³¹ Olyan az, mint a mustármag. Amikor a földbe vetik, kisebb minden magnál, amely a földön van; ³² de ha elvetették, felnő és nagyobb lesz minden veteménynél. Olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában fészkelhetnek az ég madarai (Dán 4,8k.18).«

A beszéd befejezése ³³ Sok ilyen példabeszédben hirdette nekik az ígét, hogy meg tudják érteni. ³⁴ Példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk; tanítványainak azonban külön megmagyarázta mindegyiket.

Jézus tettei és szavai: 4,35-8,26

A vihar lecsendesítése ³⁵ Amikor aznap beesteledett, így szólt hozzájuk: »Menjünk át a túlsó partra!« ³⁶ Erre azok elbocsátották a tömeget, őt pedig magukkal vitték úgy, ahogy ott volt a bárkában. Több bárka is kísérte őket. ³⁷ Nagy szélvész támadt, s a hullámok becsaptak a bárkába, úgy, hogy már-már megtelt. ³⁸ Ő pedig a bárka hátsó végében egy vánkoson aludt. Felkeltették, s ezt mondták neki: »Mester! Nem törődsz vele, hogy elveszünk?« ³⁹ Ő fölkel, megfenyegette a szelet, és azt mondta a tengernek: »Csendesedj és némulj el!« Erre elállt a szél és nagy csendesség lett. ⁴⁰ Azután hozzájuk fordult: »Miért vagytok gyávák? Még

μεγάλη. ⁴⁰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε; οὐπω ἔχετε πίστιν; ⁴¹ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούει αὐτῷ;

§5 ¹ Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν. ² καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθύς ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ³ ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν· καὶ οὐδὲ ἀλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, ⁴ διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσειν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετριφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι· ⁵ καὶ διὰ παντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. ⁶ καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, ⁷ καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὀρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. ⁸ ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. ⁹ καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, Τί ὄνομά σοι; καὶ λέγει αὐτῷ, Λεγιῶν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν. ¹⁰ καὶ παρεκάλει αὐτόν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας.

¹¹ Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη· ¹² καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. ¹³ καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. ¹⁴ καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός. ¹⁵ καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονούντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. ¹⁶ καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. ¹⁷ καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾗ. ¹⁹ καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα ὁ κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. ²⁰ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρῦσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

mindig nincs hitetek?» ⁴¹ Erre nagy félelem fogta el őket, és azt kérdezték egymástól: »Ki ez, hogy a szél és tenger is engedelmeskedik neki?«

§ 5 A gerázai megszállott meggyógyítása

¹ Nemsokára átjutottak a tengeren túlra a gerázaiak földjére. ² Amint kilépett a bárkából, mindjárt elébe ment egy ember a sírok közül, aki a tisztátalan lélek hatalmában volt ³ és sírboltokban lakott. Már láncokkal sem tudták megkötözni. ⁴ Sokszor béklyóba és láncra verték, de elszakította a láncokat, összetörte a bilincseket, és senki sem tudta őt megfékezni. ⁵ Éjjel-nappal mindig a sírboltokban és a hegyekben tanyázott, kiáltozott és kövekkel roncsoolta magát. ⁶ Amikor messziről meglátta Jézust, odafutott, leborult előtte, ⁷ és nagy hangon kiáltotta: »Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Isten Fia? Az Istenre kényszerítek, ne gyötörj engem!« ⁸ Ő ugyanis azt mondta neki: »Tisztátalan lélek, menj ki az emberből!« ⁹ Ekkor megkérdezte tőle: »Mi a neved?« Az így válaszolt neki: »Légió a nevem, mert sokan vagyunk.« ¹⁰ És könyörögve kérte őt, hogy ne űzze ki arról a vidékről.

¹¹ Volt ott a hegy körül a legelőn egy nagy disznócsorda. ¹² Az ördögök azt kérték tőle: »Küldj minket a disznókba, hadd menjünk beléjük.« ¹³ Jézus megengedte nekik. A tisztátalan lelkek kimentek és megszállták a disznókat. Erre a kétezernyi csorda a meredekről a tengerbe rohant, és belefulladt a tengerbe. ¹⁴ Akik legeltették őket, elfutottak, s hírül vitték ezt a városba és a falvakba. Az emberek kimentek, hogy lássák, mi történt. ¹⁵ Jézushoz érve látták, hogy az ördögsereg től megszállott felöltözve, ép ésszel ül, és félelem fogta el őket. ¹⁶ A szemtanúk pedig elbeszélték nekik, hogy mi történt az ördögössel és a disznókkal. ¹⁷ Ezért kérni kezdték őt, hogy távozzék el a határukból. ¹⁸ Amikor beszállt a bárkába, az ember, aki megszállott volt, kérte őt, hogy vele mehessen. ¹⁹ De Jézus nem engedte meg neki, hanem így szólt: »Menj haza a tiedhez, és hirdesd nekik, milyen nagy dolgot művelt veled az Úr, és hogyan könyörült meg rajtad!« ²⁰ Az el is ment, és elkezdte hirdetni a Tízvárosban, hogy Jézus milyen nagy dolgot cselekedett vele. És mindenki csodálkozott.

Jairus lányának feltámasztása és egy beteg asszony meggyógyítása

²¹ Amikor Jézus ismét áthajózott a túlsó partra, nagy tömeg gyülekezett oda köré, ahol ő a tó partján volt. ²² Ekkor odajött hozzá egy zsinagóga-elöljáró, akit Jairusnak hívtak. Amikor meglátta őt, a lábaihoz borult, ²³ és így esedezett hozzá: »A kislányom halálán van, jöjj, tedd rá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen!« ²⁴ El is

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ [ἐν τῷ πλοίῳ] πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ’ αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. 22 καὶ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι Ἰαῖρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ 23 καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς τὰς χεῖρας αὐτῆ ἵνα σωθῆ καὶ ζήσῃ. 24 καὶ ἀπήλθεν μετ’ αὐτοῦ. Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. 25 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη 26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ’ αὐτῆς πάντα καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. 28 ἔλεγεν γὰρ ὅτι Ἐὰν ἄψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ σωθήσομαι. 29 καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴσται ἀπὸ τῆς μάστιγος. 30 καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξεληθοῦσαν ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν, Τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; 31 καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἤψατο; 32 καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33 ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῆ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῆ, Θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

35 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγῶγου λέγοντες ὅτι Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; 36 ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγῶγῳ, Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. 37 καὶ οὐκ ἀφήκεν οὐδένα μετ’ αὐτοῦ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 καὶ ἔρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγῶγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλὰ, 39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 40 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν πάντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ’ αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον. 41 καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῆ, Ταλιθα κουμ, ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. 42 καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν [εὐθὺς] ἐκστάσει μεγάλῃ. 43 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοιῶ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῆ φαγεῖν.

ment vele. Nagy tömeg követte és szorongatta.

25 Egy asszony, aki tizenkét esztendő óta vérfolyásos volt, 26 és sokat szenvedett a számtalan orvostól, elköltötte mindenét, de semmi hasznát nem látta, hanem még rosszabbul lett, 27 amint Jézusról hallott, hátulról odament a tömegben és megérintette a ruháját. 28 Azt gondolta: »Ha csak a ruháját érintem is, meggyógyulok.« 29 Valóban mindjárt megszűnt a vérfolyása, és érezte testében, hogy meggyógyult betegségétől. 30 De Jézus, aki azonnal észrevette, hogy erő ment ki belőle, a tömeghez fordult és megkérdezte: »Ki érintette meg a ruhámat?« 31 Tanítványai azt felelték neki: »Látod, hogy mennyire szorongat téged a tömeg, és mégis kérdezed, ki érintett engem?« 32 Erre körültekintett, hogy lássa, ki volt az. 33 Az asszony pedig, aki tudta, hogy mi történt vele, félve és remegve előjött, leborult előtte, és őszintén elmondott neki mindent. 34 Ő pedig ezt mondta neki: »Leányom! A hited meggyógyított téged. Menj békével, és légy mentes a bajodtól.«

35 Még beszélt, amikor jöttek a zsinagoga-elöljárótól, és azt mondták: »A lányod már meghalt. Minek fáradszanád tovább a Mestert?« 36 Jézus meghallotta, hogy mit mondtak, és így szólt a zsinagoga-elöljáróhoz: »Ne félj, csak higgy!« 37 Nem engedte meg, hogy más vele menjen, csak Péter, Jakab és János, Jakab testvére. 38 Odaérkeztek a zsinagoga-elöljáró házához, ahol látta a tolongást, s a hevesen sírókat és jajgatókat. 39 Bement, és azt mondta nekik: »Miért zajongtok és sírtok? Nem halt meg a gyermek, csak alszik.« 40 De azok kinevették. Ekkor elküldte onnan mindnyájukat, maga mellé vette a gyermek apját és anyját és a vele lévőket, és bement oda, ahol a gyermek feküdt. 41 Megfogta a gyermek kezét, és azt mondta neki: »Talíta, kúmi!« – ami azt jelenti: »Kislány, mondom neked, kelj fel!« – 42 A kislány azonnal fölkelte és járkálni kezdett. Tizenkét esztendőös volt ugyanis. Mindenki nagyon csodálkozott. 43 Ő pedig szigorúan megparancsolta nekik, hogy ezt senki meg ne tudja; majd szólt nekik, hogy adjanak a lánynak enni.

86 ¹ Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες, Πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία ἢ δοθεῖσα τούτῳ καὶ αἱ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γινόμεναι; ³ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσήτου καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ⁴ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵ καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. ⁶ καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.

⁷ καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. ⁸ καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μὴδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ράβδον μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, ⁹ ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. ¹⁰ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. ¹¹ καὶ ὅς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς μὴδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ¹² Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν ἵνα μετανοήσιν, ¹³ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

¹⁴ Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ¹⁵ ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Ἡλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ὡς εἰς τῶν προφητῶν. ¹⁶ ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης ἔλεγεν, Ὅν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος ἠγέρθη.

¹⁷ Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ¹⁸ ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. ¹⁹ ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἠθελεν αὐτὸν ἀποκτείνειν, καὶ οὐκ ἠδύνατο. ²⁰ ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας

6 Ἰησοῦν ἐλθόντα εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ¹ Εὐστὶν ἀφ᾽ ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες, Πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία ἢ δοθεῖσα τούτῳ καὶ αἱ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γινόμεναι; ³ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσήτου καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ⁴ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵ καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. ⁶ καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Εὐστὶν ἀφ᾽ ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

A tizenkettő küldetése ⁷ Azután magához hívta a tizenkettőt, és elkezdte őket kettesével elküldeni. Hatalmat adott nekik a tisztátalan lelkek felett. ⁸ Meghagyta nekik, hogy az útra vándorboton kívül semmit ne vigyenek; se táskát, se kenyeret, se pénzt az övükben. ⁹ Sarut kössenek, de ne öltözzenek két köntösbe. ¹⁰ Azt mondta nekik: »Ha valahol betértek egy házba, maradjatok ott, amíg tovább nem mentek onnan. ¹¹ Ha pedig valahol nem fogadnak be és nem hallgatnak meg titeket, menjetek ki, rázzátok le lábatokról a port is, bizonyosságul ellenük.« ¹² Azok elmentek, és hirdették, hogy tartsanak bűnbánatot. ¹³ Sok ördögöt kiűztek, sok beteget megkentek olajjal, és azok meggyógyultak.

Vélemények Jézusról ¹⁴ Heródes király is hallott róla, mert a neve ismert volt már. Azt mondták: »Keresztelő János támadt fel a halálból, azért működnek benne a csodatévő erők.« ¹⁵ Mások pedig így szóltak: »Illés ő.« Ismét mások azt mondták: »Próféta ez; mintha egy lenne a próféták közül.« ¹⁶ Ezeket hallva Heródes így szólt: »János, akinek a fejét vettem, az támadt fel a halálból.«

Keresztelő János lefejezése ¹⁷ Heródes ugyanis parancsot adott és elfogatta Jánost. Megkötöztette őt a börtönben Heródiás miatt, aki a testvérenek, Fülöpnek volt a felesége, de ő feleségül vette. ¹⁸ János ugyanis azt mondta Heródesnek: »Nem szabad a testvéred feleségét elvenned.« ¹⁹ Ezért aztán Heródiás ármánykodott ellene, és meg akarta őt ölni, de nem volt képes rá. ²⁰ Heródes ugyanis tartott Jánostól. Tudta róla, hogy igaz és szent férfiú, ezért védelmébe vette, őt hallgatva sokszor kétkedés fogta el, és szívesen hallgatta. ²¹ Egyszer azonban, amikor Heródes a születésnapján lakomát rendezett országa nagyjainak, ezredeseinek és Galilea előkelőségeinek, ²² bement Heródiás lánya és táncolt nekik. Ez nagyon tetszett Heródesnek és az asztaltársaságnak. A király

αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἦκουεν. **21** Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεαίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστάσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, **22** καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρρεσεν τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις. εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι. **23** καὶ ὤμοσεν αὐτῇ [πολλά], Ὅτι ἐὰν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσεως τῆς βασιλείας μου. **24** καὶ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος. **25** καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἠτήσατο λέγουσα, Θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῶς μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. **26** καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν. **27** καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ **28** καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτήν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτήν τῇ μητρὶ αὐτῆς. **29** καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. **31** καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. **32** καὶ ἀπήλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν.

33 καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς. **34** καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. **35** Καὶ ἦδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἦδη ὥρα πολλή. **36** ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλω ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί φάγωσιν. **37** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους καὶ δώσομεν αὐτοῖς φαγεῖν; **38** ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. καὶ γνόντες λέγουσιν, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. **39** καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.

tetszett Heródesnek és az asztaltársaságnak. A király erre azt mondta a lánynak: »Kérj tőlem, amit csak akarsz, és megadom neked.« **23** Meg is esküdött neki, hogy: »Bármit kérsz, megadom neked, akár az országom felét is!« {Esz 5,3} **24** Az kiment és megkérdezte anyjától: »Mit kérjek?« Az így szólt: »Keresztelő János fejét.« **25** Erre nagy sietve bement a királyhoz és előadta kérelmét: »Azt akarom, hogy rögtön add nekem egy tálon Keresztelő János fejét.« **26** A király elszomorodott, de az esküje és az asztaltársak miatt nem akarta kedvét szegni. **27** Rögtön elküldte a hóhért, megparancsolta, hogy hozzák el a fejét egy tálon. Az lefejezte a tömlőben, **28** elhozta a fejét egy tálon, és átadta a lánynak, a lány pedig odaadta anyjának. **29** Amikor a tanítványai megtudták ezt, eljöttek, elvitték a testét és sírba helyezték.

A tanítványok visszatérése **30** Az apostolok ismét összegyűltek Jézus körül, és mindnyájan beszámoltak, hogy mi mindent tettek és mit tanítottak. **31** Ő ekkor azt mondta nekik: »Gyertek félre egy magányos helyre, és pihenjete meg egy kicsit.« Olyan sokan jöttek-mentek ugyanis, hogy még enni sem volt idejük. **32** Bárkába szálltak tehát, és félrevonultak egy elhagyatott helyre, egyedül.

Az első kenyérszaporítás **33** Sokan látták azonban őket, s észrevették, amikor elmentek. Minden városból futottak oda gyalog, és megelőzték őket. **34** Amikor kiszállt, Jézus meglátta a hatalmas tömeget, és megesett rajtuk a szíve, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok {Ez 34,5}, és sok mindenre kezdte őket tanítani. **35** Amikor az óra már későre járt, odamentek hozzá tanítványai, és azt mondták neki: »Sivár ez a hely és az idő későre jár. **36** Bocsásd el őket, hogy a környékbeli majorokba és falvakba menjenek és ételmet vegyenek maguknak.« **37** Ő azonban ezt felelte nekik: »Adjatok nekik ti enni.« Azok így válaszoltak: »Menjünk el és vegyünk kétszáz dénárért kenyeret, hogy enni adhassunk nekik?« **38** Erre megkérdezte tőlük: »Hány kenyereket van? Menjete meg, nézzéte meg.« Mikor megszámolták, azt mondták: »Öt darab, és két halunk.« **39** Ő megparancsolta nekik, hogy telepítsék le mindnyájukat csoportokban a zöld fűvön. **40** Letelepettek tehát csoportonként százával, ötvenével. **41** Akkor fogta az öt kenyeret és a két halat, föltekintett az égre, áldás mondott, és megtörte a kenyereket. Azután odaadta tanítványainak, hogy eléjük tegyék. A két halat is elosztotta valamennyiük között. **42** Mindnyájan ettek és jóllaktak. **43** A megmaradt kenyérdarabokkal és a halakkal tizenkét kosarat töltöttek meg. **44** Akik ettek a kenyerekből, ötezren voltak, csak a férfiak.

Jézus a vízen jár **45** Ezután mindjárt

40 καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαὶ κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα. 41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς [αὐτοῦ] ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν. 43 καὶ ἦσαν κλάσματα δώδεκα κοφίνων πληρώματα καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. 44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες [τοὺς ἄρτους] πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαιδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύει τὸν ὄχλον. 46 καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47 καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48 καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἠθέλεν παρελθεῖν αὐτούς. 49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἔδοξαν ὅτι φάντασμα ἐστίν, καὶ ἀνέκραξαν. 50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. 51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. καὶ λίαν [ἐκ περισσοῦ] ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, 52 οὐ γὰρ συνήκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησαρέτ καὶ προσωμίσθησαν. 54 καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν 55 περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν. 56 καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ εἰς πόλεις ἢ εἰς ἀγροὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεισαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἤψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

§7 ¹ Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων ² καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἐστὶν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους ³ --οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ⁴ καὶ ἀπ' ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν,

megparancsolta tanítványainak, hogy szálljanak bárkába, és menjenek előre a túlpartra, Betszaidába, amíg ő elbocsátja a tömeget. 46 Miután elküldte őket, felment a hegyre imádkozni. 47 Amikor beesteledett, a bárka a tenger közepén volt, ő meg egymaga a szárazon. 48 Láta őket küszködni az evezéssel – mert ellenkező szelük volt. Az éjszaka negyedik őr váltása körül odament hozzájuk a tengeren járva, majd el akart mellettük haladni. 49 Azok pedig látva őt, amint a tengeren jár, kísértetnek nézték és fölkiáltottak, 50 mert mindnyájan látták őt, és zavarba estek. De ő mindjárt megszólította őket, és azt mondta nekik: »Bízatok! Én vagyok, ne féljetek!« 51 Majd beszállt hozzájuk a bárkába, a szél pedig elállt. Ők erre még jobban álmétkodtak magukban. 52 Nem okultak ugyanis a kenyerekből, s a szívük még érzéketlen volt.

Gyógyítások Genezáret földjén ⁵³ Átkeltek a tavon, és Genezáret földjére jutottak és kikötöttek. ⁵⁴ De mihelyt kiszálltak a bárkából, az emberek rögtön felismerték őt, ⁵⁵ és körbefutva az egész környéken elkezdtek a betegeket ágyastól összehordani oda, ahol hallották, hogy ott van. ⁵⁶ Amerre csak betért a falvakba, majorokba vagy városokba, az utcákra tették a betegeket, és kérték őt, hogy legalább a ruhája szegélyét érinthessék. Mindazok, akik megérintették őt, meggyógyultak.

7 A tisztaságról és a tisztátalanságról ¹ Ekkor köréje gyülekeztek a farizeusok, és néhány írástudó, aki Jeruzsálemből jött. ² Ezek azt látva, hogy tanítványai közül egyesek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, morgolódtak. ³ A farizeusok ugyanis, és általában a zsidók, hacsak kezüket egy maréknyi vízzel meg nem mossák, nem esznek, követve a régiek hagyományát. ⁴ Ha a piacról jönnek, nem esznek, amíg meg nem mosdanak; és sok egyéb dolog van, amit hagyományaik szerint

βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων [καὶ κλινῶν]-- 5 καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταὶ σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται [ὅτι] Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7 μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

8 ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων. 9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν στηθήτε. 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπη ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, Κορβάν, ὃ ἐστίν, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῆς, 12 οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, 13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. 14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε. 15 οὐδὲν ἐστίν ἕξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται κοινῶσαι αὐτόν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστίν τὰ κοινῶντα τὸν ἄνθρωπον.

(16)

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. 18 καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοὶ ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἕξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, 19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα. 20 ἔλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· 21 ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, 22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινῶν τὸν ἄνθρωπον.

24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὄρια Τύρου. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν· 25 ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς

meg kell tartaniuk: a poharak és korsók, a rézedények és ágyak mosását. 5 Megkérdezték tehát őt a farizeusok és írástudók: »Miért nem élnek tanítványaid a régiek hagyománya szerint, miért esznek kenyeret közönséges kézzel?« 6 Ő ezt felelte nekik: »Helyesen jövendölt rólatok Izajás, képmutatók, amint írva van:

Ἐξ α τὴν ἀνθρώπων
de a szíve távol van tőlem.

7 *Pedig hiába tisztelnek,*
ha emberi tudományt és parancsokat
tanítanak' {iz 29,13}.

8 Mert Isten parancsát elhagyva az emberek hagyományát tartjátok, a korsók és poharak mosását, és sok egyéb ezekhez hasonló dolgot cselekedtek.«

9 Majd így folytatta: »Szépen kijátsszátok Isten parancsolatát, hogy a magatok hagyományát megtartsátok. 10 Mózes ugyanis azt mondta: *Ἐξ α τὴν ἀνθρώπων* *de a szíve távol van tőlem.* 11 Ti pedig azt mondjátok: *Ἐξ α τὴν ἀνθρώπων* *de a szíve távol van tőlem.* 12 azontúl már nem engeditek, hogy valamit tegyen az apjáért vagy anyjáért, 13 s így érvénytelenítitek Isten szavát a ti hagyományotok kedvéért, melyet tovább adtok; és sok más efféle cselekszetek.«

14 Ezután ismét magához hívta a tömeget, és azt mondta nekik: »Hallgassatok rám mindnyájan és értsétek meg: 15 Semmi, ami kívülről megy be az emberbe, nem teheti őt tisztátalanná, hanem ami az emberből kijön, az szennyezi be az embert. 16 Akinek füle van a hallásra, hallja meg.«

17 Amikor bement a házba a tömeg elől, megkérdezték őt tanítványai a példabeszéd értelméről. 18 Így válaszolt nekik: »Hát ti is ilyen értetlenek vagytok? Nem látjátok be, hogy mindaz, ami kívülről megy be az emberbe, nem szennyezheti be őt, 19 mert nem a szívébe jut, hanem a gyomrába, aztán pedig az árnyékszékre kerül?« Ezzel megtisztított minden ételt. 20 »Hanem, amint mondtam, ami az emberből kijön, az teszi tisztátalanná az embert. 21 Mert belülről, az emberek szívéből erednek a gonosz gondolatok, házasságtörések, lopások, gyilkosságok, 22 hűtlenség, kapzsiság, gonoszság és csalárdság, kicsapongások, irigység, káromkodás, kevélység és esztelenség. 23 Mindez a rossz belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.«

A pogány asszony lányának meggyógyítása

24 Ezután továbbment onnan, és Tírusz és Szidon vidékére ment. Betért egy házba, de nem akarta, hogy valaki is megtudja; mégsem maradhatott titokban. 25 Mindjárt hírére vette egy asszony is,

πόδας αὐτοῦ· 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γενεῖ· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ, Ὕψες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα, οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ, Κύριε, καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. 29 καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρὸς σου τὸ δαιμόνιον. 30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. 32 καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 33 καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, 34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστéναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ, Εφθαθα, ὃ ἐστιν, Διανοίχθητι. 35 καὶ [εὐθέως] ἠνοιγήσαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. 36 καὶ διεστéιλατο αὐτοῖς ἵνα μηδεὶν λέγωσιν· ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποιήκεν· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ [τοὺς] ἀλάλους λαλεῖν.

§8 1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πολλοῦ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς, 2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· 3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήσετε εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθῆσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ τινες αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἦκασιν. 4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι Πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἔρημίας; 5 καὶ ἠρώτα αὐτοῦς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπαν, Ἑπτά. 6 καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβῶν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας αὐτὰ εἶπεν καὶ ταῦτα παρατιθέναι. 8 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σφυρίδας. 9 ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι. καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

10 Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη

ακινεὶς τῆς κόρης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 26 Az asszony pogány volt, szírföníciai nemzetiségű, s kérte őt, hogy űzze ki lányából az ördögöt. 27 Ő azt mondta neki: »Hadd lakjanak jól először a gyermekek; mert nem való elvenni a gyerekek kenyerét, és odadobni a kiskutyáknak.« 28 De az asszony folytatta: »Uram! A kiskutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból!« 29 Erre ő azt felelte neki: »Mivel ezt mondtad, menj, kiment az ördög lányodból.« 30 Amikor hazaért, a kislányt az ágyon fekve találta, és az ördög már kiment belőle.

A süketnéma meggyógyítása 31 Ezután ismét eltávozott Tírusz vidékéről. Szidonon át a Galileai tengerhez ment, a Tízváros határába. 32 Ott odavittek hozzá egy siketnémát, és kérték őt, hogy tegye rá a kezét. 33 Félrevitte őt külön a tömegetől, a füleibe dugta ujjait, köpött, megérintette a nyelvét, 34 majd föltekintve az égre, fohászzkodott, és azt mondta neki: »Effeta!«, azaz »Nyílj meg!« 35 Erre azonnal megnyíltak a fülei, megoldódott nyelvének köteléke, és rendesen beszélt. 36 Ekkor megparancsolta nekik, hogy ezt senkinek se mondják el. De minél jobban tiltotta nekik, annál inkább hirdették. 37 Szerfölkött csodálkoztak és mondták: »Mindent jól cselekedett; a süketeknek visszaadta hallásukat, és szóra bírta a némákat!«

8 A második kenyérszaporítás 1 Azokban a napokban, amikor ismét nagy tömeg volt együtt és nem volt mit enniük, magához hívta tanítványait és azt mondta nekik: 2 »Sajnálom a tömeget, mert íme, már három napja velem vannak, és nincs mit enniük. 3 Ha étlen bocsátom haza őket, ellankadnak az úton, mert egyesek messziről jöttek közülük.« 4 Tanítványai azt felelték neki: »Hogyan tarthatná jól az ember ezeket kenyérral itt a pusztában?« 5 Ő pedig megkérdezte őket: »Hány kenyerek van?« Azok azt felelték: »Hét.« 6 Erre megparancsolta a tömegnek, hogy telepedjen le a földre. Fogta a hét kenyeret, hálát adott, megszegte és odaadta tanítványainak, hogy eléjük tegyék; és azok a tömeg elé tették. 7 Egy kevés haluk is volt; azokat is megáldotta, és szólt, hogy ezeket is tegyék eléjük. 8 Aztán ettek és jóllaktak. Végül a megmaradt darabokból hét kosárral szedtek össze. 9 Akik ettek, mintegy négyezren voltak. Majd elbocsátotta őket.

Jézus nem ad jelet 10 Ő pedig azonnal beszállt a hajóba tanítványaival és Dalmanuta vidékére ment. 11 Ekkor kijöttek a farizeusok, elkezdtek vele vitatkozni, és kísértették őt, égi jelet kérve tőle.

Δαλμανουθά. ¹¹ Καὶ ἐξήλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. ¹² καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἢ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. ¹³ καὶ ἀφίεις αὐτοὺς πάλιν ἐμβὰς ἀπήλθεν εἰς τὸ πέραν.

¹⁴ Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. ¹⁵ καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων, Ὁράτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου. ¹⁶ καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους ὅτι Ἄρτους οὐκ ἔχουσιν. ¹⁷ καὶ γνοὺς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ¹⁸ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὥτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε, ¹⁹ ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἦρατε; λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. ²⁰ Ὅτε τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἦρατε; καὶ λέγουσιν [αὐτῷ], Ἑπτὰ. ²¹ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐπω συνίετε;

²² Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαιῖδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτόν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται. ²³ καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτόν, Εἴ τι βλέπεις; ²⁴ καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. ²⁵ εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν, καὶ ἀπεκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς ἅπαντα. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς.

²⁷ Καὶ ἐξήλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; ²⁸ οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες [ὅτι] Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, καὶ ἄλλοι, Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἰς τῶν προφητῶν. ²⁹ καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός. ³⁰ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.

³¹ Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ

¹² Ekkor lelke mélyéből felsóhajtott és azt mondta: »Miért kér jelet ez a nemzedék? Bizony, mondom nektek: nem kap jelet ez a nemzedék.« ¹³ Azután otthagya őket, ismét a hajóba szállt, és átkelt a túlsó partra.

Óvás a farizeusoktól és Heródestől ¹⁴ Közben elfelejtettek kenyeret vinni, és egy kenyérnél több nem volt náluk a hajóban. ¹⁵ Ekkor így intette őket: »Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok kovászatól és Heródes kovászatól.« ¹⁶ Azok pedig tanakodtak egymás közt, arra gondolva, hogy: »Nincsen kenyerünk.« ¹⁷ Jézus észrevette ezt, és azt mondta nekik: »Miért tanakodtok azon, hogy nincsen kenyeretek? Még mindig nem tudjátok és nem értitek a dolgot? Még mindig el van vakulva a szívetek? ¹⁸ Van szemetek, és nem láttok? Van fületek, és nem hallotok? {Jer 5,21} Nem emlékeztek arra, ¹⁹ hogy amikor az öt kenyeret ötezernek megtörtem, hány tele kosár hulladékot szedtetek fel?« Azt felelték neki: »Tizenkettőt.« ²⁰ »És amikor a hét kenyeret négyezernek, hány kosár maradékot szedtetek össze?« Azt felelték neki: »Hetet.« ²¹ Erre így szólt hozzájuk: »Miért van tehát az, hogy mégsem értitek?«

A betszaidai vak meggyógyítása ²² Azután Betszaidába érkeztek. Egy vakot vezettek hozzá, és kérték őt, hogy érintse meg. ²³ Ő kézen fogta a vakot, kivezette a helységből, és a szemére köpve rátette a kezét, aztán megkérdezte tőle, hogy lát-e valamit. ²⁴ Az föltekintett és azt mondta: »Látom az embereket, mintha a fák járkálnának.« ²⁵ Azután ismét a szemére tette a kezét, mire az látni kezdett, meggyógyult, és tisztán látott mindent. ²⁶ S ő ezzel küldte őt haza: »A faluba ne menj be!«

A JERUZSÁLEMBE VEZETŐ ÚT: 8,27-10,52

Péter vallomása ²⁷ Jézus ezután elment tanítványaival Fülöp Cézareájának falvaiba. Az úton megkérdezte tanítványait: »Kinek tartanak engem az emberek?« ²⁸ Ők azt felelték neki: »Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, mások pedig egynek a próféták közül.« ²⁹ Erre megkérdezte őket: »És ti kinek tartotok engem?« Péter felelt neki: »Te vagy a Krisztus.« ³⁰ Ő ekkor a lelkükre kötötte, hogy ezt senkinek se mondják el róla.

Első jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról ³¹ Ezután elkezdte őket tanítani arra, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie. El kell, hogy vessék a vének, a főpapok és az írástudók, meg kell, hogy öljék, és három nap múlva föl kell támadnia. ³² Egész nyíltan mondta el nekik ezt a dolgot. Ekkor Péter félrehívta őt, és kezdte lebeszélni. ³³ De ő megfordult, a tanítványaira tekintett, és megdorgálta Pétert ezekkel a szavakkal:

ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. ³² καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. ³³ ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

³⁴ Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ³⁵ ὅς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου σώσει αὐτήν. ³⁶ τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδησαὶ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ³⁷ τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ³⁸ ὅς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῆ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

§9 ¹ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες ὧδε τῶν ἐστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθῦσαν ἐν δυνάμει.

² Καὶ μετὰ ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, ³ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι. ⁴ καὶ ὠφθη αὐτοῖς Ἥλιος σὺν Μωϋσεὶ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεὶ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν. ⁶ οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῆ, ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. ⁷ καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἀκούετε αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

⁹ Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους διεστέλατο αὐτοῖς ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. ¹⁰ καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστὶν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

¹¹ καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Ὅτι

»Τάvozsz előlem, Sátán! Mert nem az Isten dolgaival törödsz, hanem az emberekével.«

Ἰἔzus követése; az önmeqtagadás ³⁴ Azután magához hívta a tömeget a tanítványaival együtt, és azt mondta nekik: »Aki utánam akar jönni, tagadjja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem. ³⁵ Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét érterem és az evangéliumért, megmenti azt. ³⁶ Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja? ³⁷ Hisz mit adhat az ember cserébe a lelkéért? ³⁸ Mert aki szégyell engem és az én ígéimet ebben a házasságtörő és bűnös korban, az Emberfia is szégyellni fogja azt, amikor eljön Atyjának dicsőségében a szent angyalokkal.«

9 ¹ Ezután így folytatta: »Bizony, mondom nektek: vannak egyesek az itt állók közül, akik nem ízelek meg a halált, amíg meg nem látják, hogy eljön az Isten országa hatalommal.«

Ἰἔzus színeváltozása ² Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, őket külön fölvitte egy magas hegyre, és színeben elváltozott előttük. ³ A ruhái fényesek lettek és ragyogó fehérek, mint a hó, ahogy semmiféle ruhafestő a földön nem tudná megfehéríteni. ⁴ Egyszerre megjelent nekik Illés Mózessele; Jézussal beszélgettek. ⁵ Ekkor megszólalt Péter, és azt mondta Jézusnak: »Mester, jó nekünk itt lennünk! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.« ⁶ Nem is tudta, mit mond, mert teljesen meg voltak rettenve. ⁷ Erre felhő szállt alá, beborította őket, és a felhőből szózat hallatszott: »Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok« {Iz 42,1; MTörv 18,15}. ⁸ Mire körülnéztek, már senki mást nem láttak a közelükben, csak Jézust egymagát.

⁹ Amikor jöttek lefelé a hegyről, meghagyta nekik, hogy amiket láttak, senkinek el ne beszéljék mindaddig, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból. ¹⁰ Ők a dolgot magukban is tartották, de egymás között arról tanakodtak, hogy mit jelent az: 'feltámad a halálból'.

Illés eljövetele ¹¹ Aztán megkérdezték tőle: »Miért mondják a farizeusok és az írástudók, hogy Illésnek előbb el kell jönnie?« ¹² Ő így felelt nekik: »Illés, amikor eljön, először helyreállít mindent {Mal

λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἥλιαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἥλιος μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα, καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδεινηθῇ; 13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἥλιος ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας πρὸς αὐτούς. 15 καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; 17 καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἰς ἕκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, ἦνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον· 18 καὶ ὅπου ἔαν αὐτὸν καταλάβῃ ρήσῃ αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίξει τοὺς ὀδόντας καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει, Ὡ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. 20 καὶ ἦνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21 καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκ παιδιόθεν. 22 καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἶ τι δύνη, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. 23 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἶ δύνη, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 εὐθὺς κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν, Πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ, Τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26 καὶ κράξας καὶ πολλὰ σπαράξας ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη.

28 καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν, Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.

30 Κάκειθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἠθελεν ἵνα τις γνοῖ· 31 ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται. 32 οἱ δὲ ἠγνόουν

3,23-24). Akkor az Emberfiáról miért van megírva, hogy sokat kell szenvednie és gyalázatot kell tűrnie? 13 Mondom azonban nektek, hogy Illés már eljött, és azt cselekedték vele, amit akartak, amint írva volt felőle.«

Egy megszállott ifjú meggyógyítása 14 Amikor visszaértek a tanítványokhoz, nagy tömeget láttak körülöttük, és írástudókat, akik vitatkoztak velük. 15 Amint az egész néptömeg meglátta Jézust, egyszerre mindnyájan elcsodálóztak, majd odasiettek hozzá és köszöntötték őt. 16 Jézus megkérdezte őket: »Miről vitatkoztok egymással?« 17 A tömegeből valaki ezt felelte: »Mester! Elhoztam hozzád a fiamat, akiben néma lélek van, 18 mindenütt megragadja őt, a földhöz vágja, ő pedig tajtékzik, a fogait csikorgatja és megmerevedik. Szóltam tanítványaidnak, hogy űzzék ki, de nem tudták.« 19 Ő így szólt hozzájuk: »Ó, te hitetlen nemzedék! Meddig legyek még veletek? Meddig tűrjelek még titeket? Hozzátok őt ide!« 20 Erre odavitték hozzá. Amint a gyermek meglátta őt, a lélek azonnal rángatni kezdte, és a földre esve tajtékozott és fetrengett. 21 Ő megkérdezte az apját: »Mennyi ideje, hogy ebbe a bajba esett?« Az ezt válaszolta: »Gyermekkorától. 22 Sokszor tűzbe és vízbe vetette őt, hogy elveszítse. De ha valamit tehetsz, légy segítségünkre, könyörülj rajtunk.« 23 Jézus így szólt hozzá: »Ha valamit tehetsz? Minden lehetséges annak, aki hisz!« 24 A gyermek apja azonnal felkiáltott, és könnyeket hullatva azt mondta: »Hiszek! Segítség hitetlenségemen!« 25 Amikor Jézus látta, hogy a tömeg összefut, megfenyegette a tisztátalan lelket, és azt mondta neki: »Te süket és néma lélek! Parancsolom neked, menj ki belőle, és többé bele ne menj!« 26 Erre az elkezdett kiáltozni, és össze-vissza rángatva őt, kiment belőle. A gyermek pedig olyan lett, mint a halott, mire sokan azt mondták, hogy meghalt. 27 Jézus pedig kézenfogva fölemelte őt; az pedig fölkel.

28 Mikor aztán bement a házba, külön megkérdezték őt a tanítványai: »Mi miért nem tudtuk kiűzni?« 29 Azt felelte nekik: »Ez a fajzat nem megy ki másképpen, mint imádság által.«

Második jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról 30 Ezután eltávoztak onnan és átmentek Galileán; ő azonban nem akarta, hogy valaki megtudja ezt. 31 Oktatta ugyanis tanítványait, és elmondta nekik, hogy az Emberfiát az emberek kezébe adják, megölik őt, de miután megölték, harmadnapra feltámad. 32 Azok nem értették ezt a beszédet, de nem merték őt megkérdezni.

A tanítványok vetélkedése 33 Megérkeztek Kafarnaumba. Amikor már a házban volt, megkérdezte őket: »Miről beszélgettetek az úton?«

τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτήσαι.

33 Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοῦμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοῦς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε; 34 οἱ δὲ ἐσιώπων, πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. 35 καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. 36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς, 37 Ὅς ἂν ἐν τῶν τοιούτων παιδίῳ δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχεται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

38 Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Διδάσκαλε, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν. 39 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Μὴ κωλύετε αὐτόν, οὐδεὶς γὰρ ἔστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογήσαι με· 40 ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἔστιν. 41 Ὅς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματι ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

42 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων [εἰς ἐμέ], καλὸν ἔστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται μύλος ὀνίκος περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν ἔστιν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.

(44)

45 καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἔστιν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν *cwl* ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν.

(46)

47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν σέ ἐστιν μονόφθαλμον *eijsetqei'n* εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, 48 ὅπου ὁ σκῶληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται·

49 πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται. 50 Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλα, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

§10 1 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας [καὶ] πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτοῦς.

2 καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι

34 Azok csak hallgattak, mert az úton arról tanakodtak, hogy ki a legnagyobb közülük. 35 Ekkor leült, odahívta a tizenkettőt, és azt mondta nekik: »Ha valaki első akar lenni, legyen mindenki közül az utolsó, és mindegyiknek a szolgálja.« 36 Majd odahívott egy gyermeket, közéjük állította, magához ölelte, és azt mondta nekik: 37 »Aki egy ilyen gyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be; és aki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki engem küldött.«

Az idegen csodatevő 38 Ekkor János azt mondta neki: »Mester! Láttunk valakit, aki a te nevedben ördögöt űz, de nem követ minket. Megtiltottuk neki.« 39 Jézus azt felelte: »Ne tiltsátok meg neki! Mert senki, aki az én nevemben csodát tesz, nem fog engem egyhamar szidalmazni. 40 Hiszen aki nincs ellenünk, velünk van. 41 Mert aki csak egy pohár vizet ad is nektek inni az én nevemben, azért, mert Krisztuséi vagytok, bizony, mondom nektek: nem veszíti el jutalmát.

Óvás a megbotrántoztatástól 42 Aki pedig megbotrántoztat egyet e kicsik közül, akik hisznek bennem: jobb volna annak, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tengerbe vetnék.

43 Ha a kezed megbotrántoztat téged, vágd le azt: jobb neked csonkán az életre bemenned, mint két kezeddal együtt a gyeheennába jutnod, az olthatatlan tűzre. [44]

45 Ha a lábad megbotrántoztat téged, vágd le azt; jobb neked sántán az örök életre bemenned, mint ha két lábaddal együtt a gyeheennára vetnek. [46]

47 Ha a szemed megbotrántoztat téged, vájd ki azt; jobb neked fél szemmel az Isten országába bemenned, mintha két szemmel a gyeheennára vetnek, 48 ahol *a férgük el nem pusztul, és a tűzük ki nem alszik* [1z 66,24].

A sóról 49 Mindenkit tűzzel fognak megsózni. 50 Jó a só; de ha a só ízetlenné válik, mivel adtok ízt neki? Legyen só bennetek, és legyen békesség köztetek.«

10 Jézus Júdeába megy 1 Ezután elindult onnan, és a Jordán túlsó partján Júdea határába ment. Újból tömeg gyülekezett hozzá, ő pedig szokása szerint ismét tanította őket.

A válasról 2 A farizeusok odajárultak hozzá, s

ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἕξεισιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολύσαι, πειράζοντες αὐτόν. ³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς; ⁴ οἱ δὲ εἶπαν, Ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολύσαι. ⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. ⁶ ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. ⁷ ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα [καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ], ⁸ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ. ⁹ ὁ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωρίζτω. ¹⁰ Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν. ¹¹ καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν, ¹² καὶ ἔαν αὕτῃ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον μοιχᾶται.

¹³ Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιά ἵνα αὐτῶν ἄψηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ¹⁴ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹⁵ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. ¹⁶ καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά.

¹⁷ Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμῶν εἰς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; ¹⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ θεός. ¹⁹ τὰς ἐντολάς οἶδας· Μὴ φονεύσης, Μὴ μοιχεύσης, Μὴ κλέψης, Μὴ ψευδομαρτυρήσης, Μὴ ἀποστερήσης, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.

²⁰ ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ²¹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς [τοῖς] πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. ²² ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος, ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. ²³ Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. ²⁴ οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁵ εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ [τῆς]

hogy próbára tegyék, megkérdezték tőle: »Szabad-e a férfinak elbocsátani a feleségét?« ³ Ő így felelt nekik: »Mit parancsolt nektek Mózes?« ⁴ Erre azt mondták: »Mózes megengedte, hogy *válólevet írjunk és elbocsássuk*« {**MTörv 24,1**}. ⁵ Erre Jézus azt válaszolta nekik: »A ti keményszívűségetek miatt írta nektek e parancsot. ⁶ A teremtés kezdetén azonban Isten *férfitvá és nővé alkotta őket* {**Ter 1,27**}. ⁷ Ezért az ember *elhagyja apját és anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és a kettő egy testté lesz* {**Ter 2,24**}. Így már nem ketten vannak, hanem egy test. ⁹ Amit tehát Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza!« ¹⁰ Odahaza a tanítványai ismét megkérdezték őt erről a dologról. ¹¹ Azt felelte nekik: »Aki elbocsátja a feleségét és másikat vesz, házasságtöréssel vét ellene. ¹² És ha az asszony elhagyja férjét és máshoz megy, házasságot tör.«

A gyermekek megáldása ¹³ Ekkor kisgyermekeket vittek hozzá, hogy érintse meg őket; de a tanítványok elkergették azokat, akik hozták őket. ¹⁴ Ezt látva Jézus haragra gerjedt, és azt mondta nekik: »Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa. ¹⁵ Bizony, mondom nektek: aki nem fogadja Isten országát úgy, mint a kisgyermek, nem megy be oda.« ¹⁶ Azután karjaiba vette őket, rájuk tette a kezét, és megáldotta őket.

A gazdagságról és Jézus követéséről ¹⁷ Amikor kiment az útra, odafutott hozzá valaki, térdreasett előtte és megkérdezte: »Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« ¹⁸ Jézus erre azt mondta neki: »Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egyedül az Isten. ¹⁹ Ismered a parancsokat: *Ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, hamisan ne tanúskodj, ne csalj, tiszteld apádat és anyádat!*« {**Kiv 20,12-16; MTörv 5,16-20**}

²⁰ Az illető azt felelte neki: »Mester! Ezeket mind megtartottam ifjúságom óta.« ²¹ Akkor Jézus rátekintett, megkedvelte őt, és azt mondta neki: »Egynek vagy még híjával: menj, add el, amid van, s add a szegényeknek, akkor kincsed lesz a mennyben. Azután jöjj, kövess engem!« ²² Erre a szóra az elkomorult és szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt.

²³ Jézus pedig körültekintett és azt mondta tanítványainak: »Milyen nehezen jutnak Isten országába azok, akiknek vagyonuk van!« ²⁴ A tanítványok csodálkoztak szavain. Jézus pedig újra megszólalt, és ezt mondta nekik: »Gyermekeim! Bizony, nagyon nehéz az Isten országába bejutni! ²⁵ Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bemenni az Isten országába.« ²⁶ Azok erre még jobban csodálkoztak, és egymást kérdezték: »Akkor hát ki üdvözülhet?« ²⁷ Jézus

τρυμαλιᾶς [τῆς] ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁶ οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτοὺς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ²⁷ ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ, πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.

²⁸ Ἦρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ, Ἴδου ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι. ²⁹ ἔφη ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, ³⁰ εἰ μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶῃν αἰώνιον. ³¹ πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ [οἱ] ἔσχατοι πρῶτοι.

³² Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ³³ ὅτι Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεύσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν ³⁴ καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.

³⁵ Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες αὐτῷ, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ εἰς αἰτήσωμέν σε ποιήσης ἡμῖν. ³⁶ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετέ [με] ποιήσω ὑμῖν; ³⁷ οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν ἵνα εἰς σου ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ³⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; ³⁹ οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πῖεσθε καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε, ⁴⁰ τὸ δὲ καθίσει ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται.

⁴¹ Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ⁴² καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οἶδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. ⁴³ οὐχ οὕτως δὲ ἐστὶν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται

azonban rájuk tekintett és így szólt: »Embereknek lehetetlen ez, de Istennek nem; mert Istennek minden lehetséges« {Ter 18,14; Jób 42,2}.

²⁸ Ekkor megszólalt Péter: »Íme, mi elhagyunk mindent és követtünk téged!« ²⁹ Jézus azt felelte: »Bizony, mondom nektek: mindenki, aki elhagyta házat vagy testvéreit, nővéreit vagy apját, anyját, a gyermekeit, vagy földjeit értem és az evangéliumért, ³⁰ százannyit kap már most, ebben a világban: házakat, testvéreket, nővéreket, anyákat, gyermekeket és földeket, bár üldözések között; az eljövendő világban pedig az örök életet. ³¹ Sokan lesznek elsőkből utolsók, és utolsókból elsők.«

Harmadik jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról

³² Mikor úton voltak, hogy fölmenjenek Jeruzsálembe, Jézus előttük haladt. Az emberek megcsodálták, tanítványai pedig aggódva követték. Ekkor újra maga mellé vette a tizenkettőt, és elkezdett nekik beszélni mindarról, ami rá vár: ³³ »Íme, fölmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfiát át fogják adni a főpapoknak és az írástudóknak. Halálra ítélik őt, és átadják a pogányoknak. ³⁴ Kicsúfolják, leköpdösik, megostorozzák és megölik; de harmadnapra föltámad.«

Az uralkodásról és a szolgálatról

³⁵ Ekkor eléje járultak Zebedeus fiai, Jakab és János, és így szóltak: »Mester! Azt szeretnénk, hogy amit kérünk, tedd meg nekünk.« ³⁶ Ő megkérdezte tőlük: »Mit akartok, hogy megtegyek nektek?« ³⁷ Azt felelték: »Tedd meg nekünk, hogy egyikünk a jobboldon, másikunk pedig a bal oldaladon ülhessen a te dicsőségemben.« ³⁸ Jézus erre azt mondta nekik: »Nem tudjátok, mit kértek. Tudtok-e inni a kehelyből, amelyből én iszom? Vagy meg tudtok-e keresztelkedni a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem?« ³⁹ Ők azt felelték neki: »Meg tudunk.« Ekkor Jézus azt mondta nekik: »A kehelyből, amelyből én iszom, inni fogtok ugyan, és a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem, ti is meg fogtok keresztelkedni. ⁴⁰ De azt megadni, hogy a jobboldon vagy a balomon ki üljön, az nem az én dolgom. Az azoké lesz, akiknek készítették.«

⁴¹ Amikor a tíz meghallotta ezt, haragudni kezdtek Jakabra és Jánosra. ⁴² Jézus azonban magához hívta őket, és azt mondta nekik: »Tudjátok, hogy akiket a nemzetek fejedelmeknek tekintenek, azok uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak felettük. ⁴³ Köztetek azonban ez nem így van, hanem aki nagy akar lenni, az legyen a szolgátok; ⁴⁴ aki pedig első akar lenni köztetek, az a szolgája lesz mindenkinek. ⁴⁵ Hiszen az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.«

A jerikói vak meggyógyítása ⁴⁶ Ezután

ὑμῶν διάκονος, ⁴⁴ καὶ ὃς ἂν θέλη ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται πάντων δούλος. ⁴⁵ καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

⁴⁶ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱεριχώ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος τυφλὸς προσαίτης ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν. ⁴⁷ καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνὸς ἐστὶν ἤρξατο κρᾶζειν καὶ λέγειν, Υἱὲ Δαυὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. ⁴⁸ καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυὶδ, ἐλέησόν με. ⁴⁹ καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Φωνήσατε αὐτόν. καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε. ⁵⁰ ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ⁵¹ καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Τί σοι θέλεις ποιῆσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ραββουνι, ἵνα ἀναβλέψω. ⁵² καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

§11 ¹ Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ² καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσατε πῶλον δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς οὐπω ἀνθρώπων ἐκάθισεν· λύσατε αὐτόν καὶ φέρετε. ³ καὶ εἰάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἶπατε, Ὁ κύριος αὐτοῦ χρειαν ἔχει, καὶ εὐθὺς αὐτόν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε. ⁴ καὶ ἀπήλθον καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον πρὸς θύραν ἕξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. ⁵ καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; ⁶ οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφήκαν αὐτούς. ⁷ καὶ φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν. ⁸ καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας κόψαντες ἐκ τῶν ἄγρων. ⁹ καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, Ὡσαννά· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. ¹⁰ Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυὶδ· Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. ¹¹ Καὶ εἰσηλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἔξῃλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

¹² Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπέειπεν. ¹³ καὶ ἰδὼν συκὴν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα ἦλθεν εἰ ἄρα

megérkeztek Jerikóba. Amikor kiment Jerikóból tanítványaival és a nagy sokasággal, a vak Bartimeus, Tímeus fia az útfélen ült és kéregetett. ⁴⁷ Amint meghallotta, hogy a Názáreti Jézus az, elkezdett kiáltozni: »Jézus, Dávid Fia! Könyörülj rajtam!« ⁴⁸ Sokan leintették őt, hogy hallgasson. Ő azonban annál jobban kiáltozott: »Dávid Fia! Könyörülj rajtam!« ⁴⁹ Jézus megállt és megparancsolta, hogy hívják őt eléje. Erre odahívták a vakot, ezekkel a szavakkal: »Bízzál! Kelj föl, hív téged!« ⁵⁰ Mire az ledobta a felső ruháját, felugrott és odament hozzá. ⁵¹ Jézus megszólította és megkérdezte: »Mit akarsz, mit cselekedjek neked?« A vak azt felelte neki: »Mester! Hogy lássak!« ⁵² Jézus erre azt mondta neki: »Menj, a hited meggyógyított téged.« Erre azonnal látni kezdett, és követte őt az úton.

JÉZUS UTOLSÓ NAPJAI JERUZSÁLEMBEN: 11,1-13,37

11 Bevonulás Jeruzsálembe ¹ Amikor

közeledtek Jeruzsálemhez és Betániához, az Olajfák hegyénél előre küldött kettőt a tanítványai közül. ² Azt mondta nekik: »Menjetek be ebbe a helységbe, amelyik előttetek van, és mindjárt, amint bementek, egy szamarat találtok megkötve, amelyen még ember nem ült. Oldjátok el, és hozzátok ide. ³ Ha pedig valaki megkérdezi tőletek, miért teszitek ezt, mondjátok, hogy az Úrnak van rá szüksége, és azonnal elengedi ide.« ⁴ Azok elmentek, megtalálták a szamarat az ajtóhoz kötve, kinn a keresztúton, és eloldották. ⁵ Az ott állók közül egyesek azt mondták nekik: »Miért oldjátok el a szamarat?« ⁶ Ők azt felelték, amit Jézus parancsolt nekik, erre elengedték azokat. ⁷ A szamarat elvitték Jézushoz. Ráterítették ruháikat, ő pedig felült rá. ⁸ Sokan az útra terítették ruhájukat, mások meg lombokat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. ⁹ Akik előtte mentek és akik követték, így kiáltoztak: »Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön! {Zsolt 118,26} ¹⁰ Áldott a mi atyánknak, Dávidnak országa, amely ime, eljön! Hozsanna a magasságban!«

¹¹ Ő pedig bement Jeruzsálembe, a templomba. Mindent megnézett, de mivel már estére járt az idő, kiment Betániába a tizenkettővel.

A fügefafa megátkozása ¹² Másnap, amikor kimentek Betániából, megéhezett. ¹³ Meglátott messziről egy lombos fügefát. Elindult feléje, hátha talál rajta valamit. Mikor azonban odaért, semmit sem talált rajta, csak leveleket; ekkor még nem volt fügeérés ideje. ¹⁴ Erre megszólalt, és azt mondta nekik: »Sokszor megéveztem titeket, többé seba

τι εὐρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὕρεν εἰ μὴ φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. ¹⁴ καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

¹⁵ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν, ¹⁶ καὶ οὐκ ἤφειεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. ¹⁷ καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν.

¹⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ¹⁹ Καὶ ὅταν ὀψέ ἐγένετο, ἐξεπορεύοντο ἔξω τῆς πόλεως.

²⁰ Καὶ παραπορευόμενοι πρῶτ' εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. ²¹ καὶ ἀναμνηθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ἴδε ἡ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. ²² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν θεοῦ, ²³ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅς ἂν εἶπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ λαλεῖ γίνεται, ἔσται αὐτῷ. ²⁴ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. ²⁵ καὶ ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατὰ τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

(26)

²⁷ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ²⁸ καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ταῦτα ποιῆς; ²⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἓνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ· ³⁰ τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. ³¹ καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί [οὖν] οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ³² ἀλλὰ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων; --ἐφοβοῦντο τὸν ὄχλον, ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν. ³³ καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν, Οὐκ οἶδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα

neki: »Senki ne egyen rólad többé soha gyümölcsöt!« A tanítványai hallották ezt.

A templom megtisztítása ¹⁵ Azután Jeruzsálembé értek. Bement a templomba, és kezdte kiűzni azokat, akik adtak és vettek a templomban. A pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit fölforgatta, ¹⁶ s nem engedte meg, hogy valaki bármilyen edényt átvigyen a templomtéren. ¹⁷ Azután így tanította őket: »Nincs talán megírva, hogy az én házam az imádság háza lesz minden nemzet számára? {1z 56,7} Ti pedig *rablók barlangjává* tettétek azt.« {Jer 7,11}

¹⁸ Mikor a főpapok és az írástudók meghallották ezt, azon törték a fejüket, hogy mi módon veszítsék el őt. Féltek ugyanis tőle, mert az egész tömeg csodálkozott a tanításán. ¹⁹ Amikor beesteledett, kiment a városból.

A hitről ²⁰ Másnap reggel, amikor elmentek a fügefá mellett, látták, hogy töből kiszáradt. ²¹ Péter visszaemlékezett, és azt mondta neki: »Rabbi, nézd, a fügefá, amelyet megátkoztál, kiszáradt.« ²² Jézus ezt felelte nekik: »Higgyetek Istenben! ²³ Bizony, mondom nektek: ha valaki azt mondja ennek a hegynek: 'Emelkedj fel és vesd magad a tengerbe!', és nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy megtörténik, amit mond, akkor az meg is fog történni. ²⁴ Azért mondom nektek: Mindazt, amit imádkozva kértek, higgyétek, hogy már elnyertétek, és meglesz nektek. ²⁵ Amikor azonban felálltok, hogy imádkozzatok, bocsássátok meg, ha valami sérelmetek van valaki ellen, hogy a ti Atyátok is, aki a mennyekben van, megbocsássa nektek vétkeiteket. [26]

Kérdés Jézus hatalmáról ²⁷ Ezután ismét Jeruzsálembé mentek. Amint a templomban járt, odamentek hozzá a főpapok, az írástudók és a vének, ²⁸ és azt mondták neki: »Milyen hatalommal teszed mindezt? Ki adta neked a hatalmat, hogy ilyeneket tegyél?« ²⁹ Jézus így felelt nekik: »Kérdezek tőletek én is egy dolgot. Feleljetek meg nekem, s akkor én is megmondom nektek, milyen hatalommal teszem mindezt. ³⁰ János keresztsége a mennyből volt vagy az emberektől? Feleljetek nekem!« ³¹ Azok így tanakodtak egymás közt: »Ha azt mondjuk, a mennyből, azt mondja majd: akkor miért nem hittetek neki? ³² Ha pedig azt mondjuk: 'Az emberektől?« Féltek a néptől, mert mindnyájan azt tartották Jánosról, hogy valóban próféta volt. ³³ Azt felelték tehát Jézusnak: »Nem tudjuk.« Jézus erre azt mondta nekik: »Én sem mondom meg nektek, milyen hatalommal teszem mindezt.«

ποιῶ.

§12 ¹ Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν, Ἀμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὠρυξεν ὑπολήμιον καὶ ὠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ² καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δούλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος. ³ καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. ⁴ καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δούλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίωσαν καὶ ἠτίμασαν. ⁵ καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν, κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες οὓς δὲ ἀποκτείνοντες. ⁶ ἔτι ἓνα εἶχεν, υἷον ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. ⁷ ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. ⁸ καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. ⁹ τί [οὖν] ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ¹⁰ οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. ¹¹ παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; ¹² Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον, ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. ¹³ Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. ¹⁴ καὶ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν δοῦναι κῆρσον Καίσαρι ἢ οὐ; δώμεν ἢ μὴ δώμεν; ¹⁵ ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω. ¹⁶ οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Καίσαρος. ¹⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ.

¹⁸ Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ¹⁹ Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῆ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁰ ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. ²¹ καὶ ὁ

12 Πέδιδεσζέδ α γονοσ ζζόλμύβεσεκρόλ

¹ Ezután példabeszédekben kezdett szólni hozzájuk: »Egy ember szőlőt ültetett, kerítést készített köréje, présgödrt ásott, és tornyot épített {1z 5,1-2}. Aztán kiadta azt bérlőknek, és idegen földre utazott. ² Amikor elérkezett az ideje, elküldött egy szolgát a bérlőkhöz, hogy hozzon tőlük a szőlő terméséből. ³ Azok megragadták a szolgát, megverték, és üres kézzel bocsátották el. ⁴ Erre másik szolgát küldött hozzájuk; ennek még a fejét is betörték, és gyalázattal illették. ⁵ Majd ismét másikat küldött, de azt is megölték, azután még másokat is. Ezek közül némelyeket megverték, a többieket pedig megölték. ⁶ Volt neki egy igen kedves fia, utoljára azt küldte el hozzájuk. Azt gondolta ugyanis: 'A fiamat tiszteletben fogják tartani.' ⁷ A bérlők azonban így szóltak egymáshoz: 'Itt az örökös! Gyertek, öljük meg, és miénk lesz az örökség!' ⁸ Megragadták, megölték és kidobták a szőlőn kívülre. ⁹ Mit fog ezután tenni a szőlő ura? Eljön, megöli a bérlőket, a szőlőt pedig másoknak adja. ¹⁰ Vagy nem olvastátok az Írást:

'A kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkövé lett;

¹¹ az Úr tette azzá,

és ez csodálatos a mi szemünkben?« {Zsolt 118,22-23}

¹² Ekkor el akarták őt fogni, de féltek a tömegtől. Megértették ugyanis, hogy róluk mondta ezt a példabeszédet. Otthagyták hát őt, és elmentek.

Kérdés az adóról ¹³ Később odaküldtek hozzá a farizeusok és Heródes-pártiak közül néhányat, hogy megfogják őt beszédében. ¹⁴ Odajöttek, azt mondták neki: »Mester! Tudjuk, hogy igazmondó vagy, és nem nézed az emberek személyét, hanem az Isten útját az igazság szerint tanítod. Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem? Fizessünk vagy ne fizessünk?« ¹⁵ Ő azonban tisztában volt képmutatásukkal, ezért azt mondta nekik: »Miért kísértetek engem? Hozzatok nekem egy dénárt, hadd lássam!« ¹⁶ Azok hoztak egyet. Ekkor megkérdezte tőlük: »Kie ez a kép és a felirat?« Azt felelték neki: »A császáré.« ¹⁷ Erre Jézus azt mondta nekik: »Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.« És csodálkoztak rajta.

Kérdés a halottak feltámadásáról ¹⁸ Ekkor odamentek hozzá a szadduceusok, akik azt mondják, hogy nincs feltámadás. Megkérdezték őt: ¹⁹ »Mester! Mózes megírta nekünk, hogy ha valakinek a testvére meghal és hátrahagyja feleségét gyermek nélkül, akkor a testvér vegye el annak a feleségét, és támasszon utódot testvérenek {MTörv 25,5-6; Ter 38,8}. ²⁰ Volt egyszer hét testvér. Az első feleséget vett

ἀποθνήσκων οὐκ ἀφήκεν σπέρμα· 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· 22 καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφήκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 23 ἐν τῇ ἀναστάσει [, ὅταν ἀναστῶσιν,] τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26 περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάρου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων, Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ [ὁ] θεὸς Ἰσαὰκ καὶ [ὁ] θεὸς Ἰακώβ; 27 οὐκ ἔστιν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων· πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; 29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρώτη ἐστίν, Ἄκουε, Ἰσραὴλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν, 30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. 31 δευτέρα αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μεῖζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστίν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· 33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτόν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν περισσώτερον ἐστίν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν. 34 καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν [αὐτόν] ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυὶδ ἐστίν; 36 αὐτὸς Δαυὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. 37 αὐτὸς Δαυὶδ λέγει αὐτόν κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστίν υἱός; καὶ [ὁ] πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἠδέως.

38 Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελώντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς 39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· 40 οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι λήψονται περισσώτερον κρίμα.

μαγάναν καὶ meghalt, nem hagyva utódot. 21 Akkor a második vette el azt, de ez is meghalt, és nem hagyott utódot. Éppúgy a harmadik. 22 Elvette az asszonyt hasonlóképpen mind a hét, és nem hagytak utódot. Mindezek után végül meghalt az asszony is. 23 A feltámadáskor tehát, amikor feltámadnak, ezek közül melyiknek lesz a felesége? Mert hétnek volt a felesége.« 24 Jézus azt felelte nekik: »Nyilván azért tévelyegtek, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát! 25 Hiszen amikor a halottak föltámadnak, nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyben. 26 A halottak felől pedig, mármint hogy feltámadnak, nem olvastátok Mózes könyvében a csipkebokornál, hogy miként mondta neki Isten, amikor szólt: *Ἐν vagyok Ἀβραάμ Istene és Ἰσάκ Istene és Ἰακώβ Istene?* {Kiv 3,6} 27 Ő nem a halottak Istene, hanem az élőké. Így tehát nagyon tévedtek.«

Kérdés a főparancsról 28 Ekkor odajárult hozzá az egyik írástudó, aki hallotta őket vitatkozni. Mivel látta, hogy jól megfelelt nekik, megkérdezte őt: »Melyik a legelső az összes parancs közül?« 29 Jézus így felelt neki: »Az összes parancs közül a legelső ez: *Ἦλλῃ, Ἰσραὴλ! Α mi Urunk, Istenünk az egyetlen Úr!* 30 *Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!* Ez az első parancsolat {Mtörv 6,4-5}. 31 A második pedig ez: *Ἦλλῃ, felebarátodat, mint önmagadat!* {Lev 19,18} Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.« 32 Az írástudó ekkor azt mondta neki: »Jól van, Mester! Helyesen mondtad, hogy *egy az Isten, és nincs más rajta kívül;* 33 *és hogy őt szeretni teljes szívből és teljes értelemből és teljes lélekből és teljes erőből, a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat* – többet ér minden égő és egyéb áldozatnál.« 34 Amikor Jézus látta, hogy milyen okosan felelt, azt mondta neki: »Nem vagy messze az Isten országától.« Ezután senki sem merte őt többé kérdezni.

Kérdés a Messiásról 35 Jézus azonban, amikor a templomban tanított, megkérdezte: »Hogyan mondhatják az írástudók, hogy a Krisztus Dávid Fia? 36 Hiszen maga Dávid mondja a Szentlélek által:

Ἦλλῃ szól az Úr az én Uramhoz:

Jobbom felől foglalj helyet,

míg lábaid alá vetem ellenségeidet! {Zsolt 110,1}.

37 Ha maga Dávid Urának nevezi őt, akkor hogyan lehet a fia?« S a hatalmas tömeg szívesen hallgatta őt.

Az írástudók megfeddése 38 Ő pedig tanítás közben ezt mondta nekik: »Óvakodjatok az írástudóktól, akik szeretnek hosszú köntösökben járni, és a piacon a köszöntéseket fogadni, 39 a zsinagógákban az első helyeken ülni, a lakomákon

οὔτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

41 Καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλοῦσοι ἔβαλλον πολλά· 42 καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶν κοδράντης. 43 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ πλείων πάντων ἔβαλεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· 44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

§13 1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. 2 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ.

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, 4 εἶπόν ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα.

5 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς, Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ· 6 πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι Ἐγὼ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 7 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, ἀλλ' οὕτω τὸ τέλος. 8 ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, ἔσονται λιμοὶ· ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα.

9 βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς· παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 10 καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. 11 καὶ ὅταν ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τοῦτο λαλεῖτε, οὐ γὰρ ἔστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 καὶ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτοὺς· 13 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται.

14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἐστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, 15 ὁ [δὲ] ἐπὶ τοῦ

pedig a főhelyeken. 40 Felélik az özvegyek házait, és színleg nagyokat imádkoznak. Ezeket súlyosabban ítélik majd meg!«

Az özvegyasszony adománya 41 Jézus ezután leült a templomkincstárral szemben, és figyelte, hogyan dob a tömeg pénzt a kincstárba: sok gazdag sokat dobott be. 42 Aztán jött egy szegény özvegy, és bedobott két fillért, ami egy krajcár. 43 Akkor odahívta tanítványait, és azt mondta nekik: »Bizony, mondom nektek: ez a szegény özvegy többet adott mindazoknál, akik pénzt dobtak a kincstárba. 44 Mert azok mind abból adtak, amiben bővelkedtek, ez pedig az ő szegénységéből bedobta mindenét, amije volt, egész megélhetését.«

13 A templom pusztulása 1 Amikor a templomból kiment, az egyik tanítványa ezt mondta neki: »Mester! Nézd, milyen kövek, és micsoda épületek!« 2 Jézus azt felelte neki: »Látod-e mindezeket a hatalmas építményeket? Nem marad itt kő kövön, amelyet le ne rombolnának.«

A csapások kezdete 3 Ezután az Olajfák hegyén leült a templommal szemben. Péter és Jakab, János és András külön megkérdezték tőle: 4 »Mondd el nekünk, mikor történnek ezek, és mi lesz a jele annak, amikor mindez teljesedni készül?«

5 Jézus így válaszolt nekik: »Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen titeket. 6 Mert sokan jönnek majd az én nevemben, és azt mondják, hogy én vagyok, és sokakat félrevezetnek. 7 Amikor pedig harcokról és háborús hírekről hallotok, ne rémüljete meg. Ennek be kell következnie {Dán 2,28}, de ez még nem a vég. 8 Mert nemzet nemzet ellen támad és ország ország ellen; itt is, ott is földrengések lesznek és éhínség. Ez a gyötrelmek kezdete.

9 Ti azonban vigyázzatok magatokra. Átadnak majd benneteket a törvényszékeknek, megvernek a zsinagógákban, helytartók és királyok elé állítanak benneteket énérettem, hogy tanúságot tegyete elöttük. 10 Előbb azonban minden nemzet számára hirdetni kell az evangéliumot. 11 Amikor bíróság elé hurcolnak titeket, ne aggódjatok előre, hogy mit beszéljete. Mondjátok azt, ami abban az órában megadatik nektek. Hiszen nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek. 12 Akkor halálra adja majd a testvér a testvérét, az apa a fiát; a gyermekek szüleik ellen támadnak, és halálra juttatják őket. 13 Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért, de aki kitart mindvégig, az üdvözl.

A szenvedések tetőfoka 14 Amikor látjátok, hogy a pusztító gyalázat {Dán 9,27} ott áll, ahol nem kellene – aki olvassa, értse meg –, akkor azok, akik Júdeában vannak, fussanak a hegyekbe! 15 Aki pedig a tetőn van, ne szálljon le, és ne menjen be, hogy elvigyen valamit a házából. 16 Aki pedig a mezőn van, ne

δώματος μὴ καταβάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἄραι τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεφάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. ¹⁷ οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἔχουσιν καὶ ταῖς θηλαζούσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ¹⁸ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος· ¹⁹ ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἣν ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. ²⁰ καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ. ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. ²¹ καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἴδε ὧδε ὁ Χριστός, Ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε· ²² ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺς ἐκλεκτοὺς. ²³ ὑμεῖς δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα.

²⁴ Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, ²⁵ καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.

²⁶ καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. ²⁷ καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς [αὐτοῦ] ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

²⁸ Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἦδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἀπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. ²⁹ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. ³⁰ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται. ³¹ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. ³² Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

³³ βλέπετε ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν. ³⁴ ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δούς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἐκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. ³⁵ γρηγορεῖτε οὖν, οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὅπῃ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωί, ³⁶ μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὖρη ὑμᾶς καθεύδοντας. ³⁷ ὁ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

valamit a házából, ¹⁶ aki pedig a mezőn van, ne térjen vissza, hogy elvigye a köntösét! ¹⁷ Jaj a várandós és szoptató anyáknak azokban a napokban! ¹⁸ Imádkozzatok azért, hogy mindez ne télen történjék! ¹⁹ Mert *olyan szorongattatás napjai lesznek ezek, amilyen még nem volt mostanáig a világ kezdetétől*, amit Isten teremtett, és nem is lesz többé (Dán 12,1; Jo 2,2). ²⁰ És ha az Úr nem rövidítené meg azokat a napokat, nem menekülne meg egyetlen élőlény sem; de a választottakért, akiket kiválasztott, megrövidíti azokat a napokat. ²¹ Akkor, ha valaki azt mondja nektek: 'Íme, itt a Krisztus, íme, amott', ne higgyétek. ²² Mert hamis krisztusok és hamis próféták támadnak, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is tévedésbe ejtsék. ²³ Ti tehát vigyázzatok; íme, mindent előre megmondtam nektek.

Az Emberfia eljövele ²⁴ Azokban a napokban, a szorongattatás után *a nap elsötétedik, a hold nem sugározza fényét, ²⁵ a csillagok* lehullanak az égről (Zak 13,10), és *az erők, amelyek az egekben vannak,* megrendülnek.

²⁶ Akkor *meglátják majd az Emberfiát, amint eljön a felhőkben,* nagy hatalommal és dicsőséggel (Dán 7,13). ²⁷ Elküldi angyalait, és egybegyűjti választottait az ég négy tája felől (Zak 2,10), a föld végétől az ég határáig.

A végidőre vonatkozó intelmek ²⁸ Vegyetek példát a fügefáról: amikor már zsenge az ága és a levelei kihajtottak, tudjátok, hogy közel van a nyár. ²⁹ Így ti is, amikor azt látjátok, hogy mindezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtóban. ³⁰ Bizony, mondom nektek: nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek. ³¹ Ég és föld elmúlnak, de az én ígéim el nem múlnak. ³² Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.

³³ Vigyázzatok tehát, legyetek éberek, mert nem tudjátok, mikor jön el az az idő! ³⁴ Mint az ember, aki idegenbe készült: mikor elhagyta házát, hatalmat adott szolgálóinak, mindenkinek a maga dolgában, az ajtónállónak pedig megparancsolta, hogy ébren legyen. ³⁵ Legyetek tehát éberek; nem tudjátok ugyanis, mikor jön el a ház ura, este-e vagy éjfélkor, kakasszókor vagy reggel; ³⁶ hogy amikor váratlanul eljön, alva ne találjon benneteket. ³⁷ S amit nektek mondom, azt mindenkinek mondom: Legyetek éberek!«

**JÉZUS SZENVEDÉSE ÉS FELTÁMADÁSA:
14,1-16,20**

§14 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· ² ἔλεγον γάρ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ.

³ Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· συντρίψασα τὴν ἀλάβαστρον κατέχευεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς. ⁴ ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς, εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; ⁵ ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.

⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτὴν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἤργασατο ἐν ἐμοί. ⁷ πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ⁸ ὃ ἔσχευ ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι τὸ σῶμά μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ⁹ ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹⁰ Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριῶθ ὁ εἰς τῶν δώδεκα ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς. ¹¹ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ.

¹² Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἄζυμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; ¹³ καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, ¹⁴ καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἰπάτε τῷ οἰκοδεσπότη ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγῃ; ¹⁵ καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγειον μέγα ἐστρωμένον ἐτοιμον· καὶ ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν. ¹⁶ καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

¹⁷ Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. ¹⁸ καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. ¹⁹ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς κατὰ εἷς, Μήτι ἐγώ; ²⁰ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, εἷς τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρύβλιον. ²¹ ὅτι ὁ μὲν υἱὸς

14 A főtanács határozata ¹ Két nappal ezután volt a húsvéti vacsora és a kovásztalan kenyerek ünnepe. A főpapok és az írástudók azon tanakodtak, miképpen fogják el őt csellel, és hogyan öljk meg. ² Azt mondták ugyanis: Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép között.

A betáni megkenés ³ Amikor Jézus Betániában volt a leprás Simon házában és asztalnál ült, odament hozzá egy asszony, alabástromedényben valódi, drága nárduszojat hozva. Eltörte az alabástromot, és a fejére öntötte. ⁴ Voltak, akik méltatlankodtak ezen, és így beszéltek maguk között: »Mire volt jó így elpazarolni ezt a kenetet? ⁵ Ezt az olajat el lehetett volna adni több, mint háromszáz dénárért, és odaadni a szegényeknek!« És megharagudtak az asszonyra.

⁶ Jézus azonban így szólt: »Hagyjatok békét neki! Miért bántjátok? Hiszen jót tett velem. ⁷ Szegények mindig lesznek veletek, és amikor akartok, jót tehettek velük; de én nem leszek mindig veletek. ⁸ Ő megtette azt, ami tőle telt: előre megkente testemet a temetésre. ⁹ Bizony, mondom nektek: az egész világon, ahol csak hirdetni fogják ezt az evangéliumot, elbeszéljk majd azt is, amit ő tett, az ő emlékezetére.«

Júdás árulása ¹⁰ Az iskarióti Júdás pedig, a tizenkettő közül az egyik, elment a főpapokhoz, hogy kiszolgáltassa őt nekik. ¹¹ Mikor azok meghallották ezt, megörültek, és megígérték, hogy pénzt adnak neki. Ő pedig kereste az alkalmat, hogy kiszolgáltassa őt.

A húsvéti vacsora előkészítése ¹² A kovásztalan kenyerek első napján pedig, mikor a húsvéti bárányt feláldozzák, tanítványai megkérdezték tőle: »Mit akarsz, hová menjünk előkészíteni, hogy megehesd a húsvéti vacsorát?« ¹³ Akkor elküldött kettőt a tanítványai közül, ezekkel a szavakkal: »Menjetek a városba. Találkoztok ott egy emberrel, aki vizeskorsót visz. Kövessétek őt, ¹⁴ és ahova bemegy, mondjátok a házigazdának, hogy a Mester kérdezi: 'Hol van a szállásom, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom?' ¹⁵ Mutatni fog nektek egy nagy ebédlőt készen, megterítve. Ott készítsétek el nekünk.« ¹⁶ Tanítványai elindultak és bementek a városba. Mindent úgy találtak, ahogy megmondta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

A húsvéti vacsora ¹⁷ Amikor beesteledett, odaérkezett a tizenkettővel. ¹⁸ Amikor letelepedtek és ettek, Jézus így szólt: »Bizony, mondom nektek: közületek az egyik, aki velem eszik, elárul engem« {Zsolt 41,10}. ¹⁹ Erre azok elszomorodtak, és egyenként kérdezgetni kezdték tőle: »Csak nem én

τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν αὐτῷ εἶ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἕξ αὐτοῦ πάντες. 24 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν· 25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε, ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται· 28 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτη τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει, Ἐὰν δέη με συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανί, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ [τὸν] Ἰάκωβον καὶ [τὸν] Ἰωάννην μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν, 34 καὶ λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, 36 καὶ ἔλεγεν, Ἀββα ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένευκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39 καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 40 καὶ πάλιν ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41 καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε; ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν.

43 Καὶ εὐθύς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος

«**20** Ὁ ἄνθρωπος ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν αὐτῷ εἶ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος.»
«**20** Ὁ ἀὐτὸν φέρετε ἀπὸ τῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.»
«**26** Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε, ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται· 28 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτη τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει, Ἐὰν δέη με συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.»

«**22** Miközben ettek, Jézus fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: »Vegyétek, ez az én testem.« **23** Azután fogta a kelyhet, hálát adott, odaadta nekik, és ittak belőle mindnyájan. **24** Ő pedig így szólt: »Ez az én vérem, az új szövetségé [Kiv 24,8; Jer 31,31], amely sokakért kiontatik. **25** Bizony, mondom nektek: többé már nem iszom a szőlőnek ebből a terméséből addig a napig, amíg az újat nem iszom Isten országában.«

Jézus kimegy az Olajfák hegyére **26** Miután elénekelték a himnuszt, kimentek az Olajfák hegyére. **27** Jézus azt mondta nekik: »Mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert írva van: *Megverem a pásztort, és elszélednek a juhok'* [Zak 13,7]. **28** De miután feltámadtam, előttem megyek Galileába.« **29** Péter erre azt mondta neki: »Ha mindenki megbotránkozik is benned, én nem fogok!« **30** Jézus azt felelte neki: »Bizony, mondom neked, te még ma éjszaka, mielőtt a kakas kétszer megszólal, háromszor is megtagadsz engem.« **31** Ő még erősebben fogadkozott: »Még ha veled együtt meg is kell hálnom, akkor sem tagadlak meg téged!« Ugyanígy beszéltek a többiek is valamennyien.

Jézus imája a Getszemáni kertben **32** Odaértek a majorba, amelyet Getszemáninak hívnak. Akkor azt mondta tanítványainak: »Üljetek le itt, amíg imádkozom.« **33** Maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és elkezdett remegni és gyötrődni. **34** Azt mondta nekik: »Halálosan szomorú a lelkem. Maradjatok itt és virrasszatok.« **35** Egy kissé előbbre ment, a földre borult és imádkozott, hogy ha lehetséges, távozzék el tőle ez az óra. **36** Ezt mondta: »Abba, Atyám! Minden lehetséges neked. Vedd el tőlem ezt a kelyhet! De ne az legyen, amit én akarok, hanem amit te.« **37** Ezután visszajött, és alva találta őket. Így szólt Péterhez: »Simon, alszol? Nem tudtal virrasztani egy órát? **38** Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! A lélek ugyan kész, de a test erőtlen.« **39** Aztán újra elment és imádkozott, ugyanazokkal a szavakkal. **40** Megint visszatért, és alva találta őket, mert a szemük elnehezedett; nem is tudták, mit feleljenek neki. **41** Majd harmadszor is odajött, és azt mondta nekik: »Aludjatok már és nyugodjatok! Elég, eljött az óra! Íme, az Emberfiát a bűnösök kezébe adják. **42** Keljetek föl, menjünk! Íme, közel van már, aki elárul engem.«

Jézust elfogják **43** Még beszélt, amikor

παραγίνεται Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. 44 δεδῶκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων, Ὅν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς. 45 καὶ ἐλθὼν εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει, Ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 46 οἱ δὲ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 εἰς δὲ [τις] τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. 48 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλαθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; 49 καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες. 51 Καὶ νεανίσκος τις συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 54 καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ ἠύρισκον· 56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57 καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες 58 ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω· 59 καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 60 καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 61 ὁ δὲ ἐσιῶπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 62 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι, καὶ ὤψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

63 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; 64 ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτόν ἔνοχον εἶναι θανάτου.

65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ

megérkezett az iskarióti Júdás, egy a tizenkettő közül, és vele nagy tömeg kardokkal és botokkal a főpapoktól, írástudóktól és a vénektől. 44 Aki elárulta őt, jelt adott nekik: »Akit megcsókolok, ő az, fogjátok meg, és jól vigyázva vigyétek el.« 45 Amint odaért, mindjárt odalépett hozzá, és így szólt: »Rabbi!« És megcsókolta őt. 46 Azok pedig kezét emeltek rá, és megragadták őt. 47 Az ott lévők közül az egyik kardot rántott, rásújtott a főpap szolgájára, és levágta a fülét. 48 Jézus így szólt hozzájuk: »Mint valami rabló ellen, úgy jöttetek ki kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok. 49 Mindennap veletek voltam, tanítottam a templomban, mégsem fogtatok el. Az írásoknak azonban be kell teljesedniük.« 50 A tanítványai ekkor elhagyták őt, és mindnyájan elfutottak. 51 Egy ifjú azonban követte, mezítelen testén egy szál gyolcsingben. Elkapták, 52 de az, ingét otthagyva, mezítelenül elfutott tőlük.

Jézus a főtanács előtt 53 Jézust a főpaphoz vitték. Összegyűlt nála minden főpap, írástudó és vén. 54 Péter pedig messziről követte őt, be egészen a főpap palotájáig, és a szolgálkkal a tűznél leülve melegedett. 55 A főpapok pedig, és az egész főtanács, tanúvallomást kerestek Jézus ellen, hogy halálra adják, de nem találtak. 56 Sokan tettek ugyanis hamis tanúvallomást ellene, de vallomásaik nem egyeztek egymással. 57 Végül néhányan felálltak, és hamis tanúvallomást tettek ellene ezekkel a szavakkal: 58 »Hallottuk, hogy ez azt mondta: 'Lebontom ezt a kéz alkotta templomot, és három nap alatt másikat építek, amelyet nem kéz alkotott'.« 59 De a vallomásuk így sem volt megegyező. 60 Ekkor a főpap középre állt, és megkérdezte Jézust: »Semmit sem felelsz mindarra, amit ezek tanúsítanak ellened?« 61 Ő csak hallgatott, és semmit sem felelt. A főpap újra megkérdezte őt: »Te vagy-e a Krisztus, az áldott Isten Fia?« 62 Jézus azt felelte neki: »Én vagyok. És látni fogjátok az Emberfiát a Hatalmasnak jobbján ülni, és eljönni az ég felhőiben« (Dán 7,13; Zsolt 110,1).

63 Ekkor a főpap megszagatta ruháit, és így szólt: »Mi szükségünk van még tanúkra? 64 Hallottátok a káromkodást. Mit gondoltok?« Erre azok mindnyájan halálra méltónak ítélték őt.

65 Ezután egyesek elkezdték őt leköpdösni, betakarták az arcát, ököllel verték, és azt mondták neki: »Prófétájlj!« S a szolgálak is arcul verték őt.

Péter tagadása 66 Eközben Péter lent volt az udvarban. Odajött a főpap egyik szolgálója, 67 látta Pétert melegedni, szemügyre vette őt, és azt mondta: »Te is a Názáreti Jézussal voltál!« 68 Ő azonban letagadta: »Nem ismerem őt, és azt sem értem, mit mondasz.« Aztán kiment az előcsarnokba; ekkor megszólalt a kakas. 69 A szolgáló megint meglátta őt,

κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ, Προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, 67 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ. 68 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων, Οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον [· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν]. 69 καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο πάλιν λέγειν τοῖς παρεστῶσιν ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ. 71 ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνῆσαι ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. 72 καὶ εὐθὺς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δις τρίς με ἀπαρνήσῃ· καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

§15 1 Καὶ εὐθὺς πρῶτῃ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πιλάτῳ. 2 καὶ ἐπρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, Σὺ λέγεις. 3 καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. 4 ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπρώτα αὐτὸν λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ὃν παρητοῦντο. 7 ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιαστῶν δεδεμένος οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 καὶ ἀναβάς ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς. 9 ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 10 ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί οὖν [θέλετε] ποιήσω [ὃν λέγετε] τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. 15 ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶν πραιτώριον, καὶ

ἄλλα πάλιν ἀπὸ τῆς αὐλῆς ἐξῆλθεν αὐτὸν ἵνα ἀπαρνήσῃ· καὶ ἔκλαιεν. 17 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 18 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 19 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 20 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 21 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 22 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 23 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 24 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 25 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 26 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 27 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 28 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 29 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 30 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 31 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 32 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 33 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 34 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 35 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 36 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 37 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 38 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 39 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 40 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 41 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 42 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 43 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 44 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 45 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 46 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 47 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 48 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 49 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 50 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 51 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 52 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 53 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 54 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 55 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 56 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 57 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 58 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 59 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 60 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 61 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 62 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 63 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 64 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 65 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 66 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 67 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 68 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 69 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 70 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 71 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 72 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 73 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 74 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 75 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 76 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 77 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 78 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 79 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 80 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 81 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 82 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 83 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 84 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 85 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 86 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 87 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 88 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 89 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 90 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 91 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 92 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 93 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 94 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 95 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 96 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 97 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 98 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 99 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 100 ὁ δὲ Πιλάτος ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

15 Kihallgatás Pilátus előtt 1 A főpapok a vénekkel, az írástudókkal és az egész főtanáccsal kora reggel tanácsot tartottak, aztán megkötözték Jézust, majd elvezették és átadták Pilátusnak. 2 Pilátus megkérdezte őt: »Te vagy-e a zsidók királya?« Ő azt felelte neki: »Te mondod.« 3 A főpapok sok mindennel vádolták őt. 4 Pilátus ezért újra megkérdezte őt: »Semmit sem felelsz? Nézd, mi mindennel vádolnak téged!« 5 De Jézus egy szót sem szolt többé, Pilátus pedig csodálkozott ezen.

6 Ünnepek alkalmával el szokta nekik bocsátani a foglyok közül azt, akit kérnek. 7 Volt akkor egy Barabás nevű, akit a lázadókkal együtt fogtak el, s aki a lázadás során gyilkosságot követett el. 8 Felvonult tehát a tömeg, és kérni kezdte azt, amit mindig megtett nekik. 9 Pilátus azt felelte nekik: »Akarjátok-e, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát?« 10 Tudta ugyanis, hogy a főpapok irigységből adták őt a kezébe. 11 A főpapok azonban felizgatták a tömeget, hogy inkább Barabást bocsássa el nekik. 12 Pilátus újra megkérdezte tőlük: »Mit akartok tehát, mit tegyek a zsidók királyával?« 13 Azok újra csak azt kiáltották: »Feszítsd meg őt!« 14 Pilátus megkérdezte őket: »De hát mi rosszat tett?« Azok erre még hangosabban kiáltottak: »Feszítsd meg őt!« 15 Pilátus ekkor, mivel eleget akart tenni a népnek, elbocsátotta a kedvükért Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy feszítsék keresztre.

Jézus kigúnyolása 16 Ekkor a katonák bevitték őt a csarnokba, vagyis a helytartóságra, és összehívták az egész csapatot. 17 Felöltöztették bíborruhába, tövisből koronát fontak és a fejére tették. 18 azután elkezdték őt így köszöntgetni:

συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπείραν. ¹⁷ καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον. ¹⁸ καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαίρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων. ¹⁹ καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυσαν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. ²⁰ καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

²¹ Καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. ²² καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον, ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον Κρανίου Τόπος. ²³ καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρισμένον οἶνον, ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν.

²⁴ καὶ σταυροῦσιν αὐτόν καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. ²⁵ ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²⁶ καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁷ Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο ληστὰς, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἐυωνύμων αὐτοῦ.

(28)

²⁹ Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες, Οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις, ³⁰ σῶσον σεαυτὸν καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ³¹ ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. ³² ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

³³ Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. ³⁴ καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, Ἐλωι ἔλωι λεμα σαβαχθανι; ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον Ὁ θεὸς μου ὁ θεὸς μου, εἰς τί ἐγκατέλιπές με; ³⁵ καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἴδε Ἥλιον φωνεῖ. ³⁶ δραμῶν δέ τις [καὶ] γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος καθελεῖν αὐτόν. ³⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείψεν φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν.

³⁸ Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπ' ἀνωθεν ἕως κάτω.

³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν εἶπεν, Ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς θεοῦ ἦν.

τέττη, ¹⁸ αὐτὸν ἐκείνην ἡμέραν ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ¹⁹ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁰ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²¹ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²² καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²³ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁴ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁵ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁶ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁷ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁸ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ²⁹ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁰ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³¹ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³² καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³³ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁴ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁵ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁶ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁷ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁸ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον. ³⁹ καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον.

A keresztrefeszítés ²¹ Cirenei Simont, Sándor és Rúfusz atyját, aki a mezőről jövet éppen arra járt, arra kényszerítették, hogy vigye a keresztjét. ²² Kivitték a Golgota nevű helyre, ami azt jelenti, hogy 'Koponyahely'. ²³ Mirhával kevert bort adtak neki inni, de nem fogadta el.

²⁴ Azután keresztre feszítették, a ruháit pedig elosztották, sorsot vetve rájuk {Zsolt 22,19}, hogy ki mit kapjon. ²⁵ A harmadik óra volt, amikor keresztre feszítették. ²⁶ Fel volt írva az ítélet oka: »A zsidók királya.« ²⁷ Megfeszítettek vele két rablót is, az egyiket jobbról, a másikat balról. [28]

²⁹ Az arra járók pedig a fejüket csóválva káromolták őt {Zsolt 22,8}, s ezt mondták: »Hé! Te, aki lebontod a templomot és három nap alatt felépíted, ³⁰ mentsd meg magadat, szállj le a keresztről!« ³¹ Ugyanígy a főpapok is az írástudókkal együtt csúfolódva ezt mondogatták egymásnak: »Másokat megmentett, magát meg nem tudja megmenteni! ³² A Krisztus, Izrael királya szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higgyünk!« Gyalázták őt azok is, akiket vele együtt feszítettek keresztre.

Jézus halála ³³ A hatodik órában sötétség borult az egész földre a kilencedik óráig. ³⁴ A kilencedik órákor Jézus felkiáltott, és hangosan így szólt: »Éloí, Éλοί, le má szabaktáni?« Ez azt jelenti: »Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?« {Zsolt 22,2} ³⁵ Az ott állók közül egyesek, amikor ezt hallották, azt mondták: »Íme, Illést hívja.« ³⁶ Az egyikük odafutott, egy szivacsot ecetbe mártott, és nádszálla tűzve inni adott neki {Zsolt 69,22}, és így szólt: »Hagyjátok! Lássuk, eljön-e Illés, hogy levegye őt!« ³⁷ Jézus pedig hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

³⁸ Ekkor a templom függönye kettészakadt fölülről egészen az aljáig.

³⁹ Mikor a százados, aki vele szemben állt, látta, hogy így kiáltva kiadta a lelkét, ezt mondta: »Ez az ember valóban Isten Fia volt.«

⁴⁰ Asszonyok is voltak, akik messziről figyelték. Köztük volt Mária Magdolna és Mária, az ifjabb Jakab és József anyja, és Szalóme, ⁴¹ akik, amikor még Galileában járt, követték őt és szolgáltak neki; és még sok más asszony, akik vele együtt mentek fel Jeruzsálembe.

Jézus temetése ⁴² Mikor beesteledett – mivel a készület napja, azaz szombat előtti nap volt –, ⁴³ odajött az arimateai József, egy előkelő tanácsos,

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσήτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 αἱ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβάσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὃ ἐστὶν προσάββατον, 43 ἔλθων Ἰωσήφ [ὁ] ἀπὸ Ἀριμαθαίας εὐσχήμων βουλευτῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλοι ἀπέθανεν· 45 καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ πτώμα τῷ Ἰωσήφ. 46 καὶ ἀγοράσας σινδόνα καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσήτος ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

§16 1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ [τοῦ] Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. 2 καὶ λίαν πρῶτῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3 καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; 4 καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος, ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5 καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιαῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβησθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. 7 ἀλλὰ ὑπάγετε εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8 καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπαν, ἐφοβοῦντο γάρ.

9 [[Ἀναστὰς δὲ πρῶτῃ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, παρ' ἧς ἐκβεβλήκει ἐπτά δαιμόνια. 10 ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις πειθοῦσι καὶ κλαίουσιν· 11 κάκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν. 12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερῶθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένοις εἰς ἀγρόν· 13 κάκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

aki maga is várta az Isten országát. Bátran bement Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. 44 Pilátus nem akarta elhinni, hogy már meghalt. Hívatta a századost, és megkérdezte, hogy valóban meghalt-e. 45 Amikor a századostól megbizonyosodott erről, Józsefnek ajándékozta a testet. 46 József pedig gyolcsot vásárolt, levette őt, és begöngyölte a gyolcsba. Azután egy sziklába vágott sírba helyezte, és a sírbolt bejáratához egy követ hengerített. 47 Mária Magdolna pedig és Mária, József anyja figyelték, hogy hová helyezték.

16 Az angyal híradása az üres sírnál 1 Mikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja és Szalóme illatszereket vásároltak, hogy elmenjenek és megkenjék Jézust. 2 A hét első napján korán reggel, amikor a nap felkelt, a sírhoz mentek. 3 Azt kérdezték egymástól: »Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt ajtajából?« 4 Amikor azonban körülnéztek, azt látták, hogy a kő már el van hengerítve. Igen nagy volt ugyanis. 5 Bementek a sírboltba. Jobbkéz felől egy ifjút láttak ülni hosszú fehér ruhába öltözve, és megrémültek. 6 De az így szólt hozzájuk: »Ne féljete! A megfeszített Názáreti Jézust keressétek? Feltámadt, nincs itt. Íme, itt a hely, ahová tették őt. 7 Menjete el, s mondjátok meg tanítványainak és Péternek: »Elöttetek megy Galileába, ott majd meglátjátok őt, amint megmondta nektek.« 8 Azok kimentek és elfutottak a sírtól, mert remegés és rémület fogta el őket, és nem mondtak senkinek semmit, mert féltek.

A Feltámadott megjelenései 9 Amikor a hét első napján reggel feltámadt, először Mária Magdolnának jelent meg, akiből hét ördögöt űzött ki. 10 Az elment és hírül vitte azoknak, akik korábban vele voltak, most pedig gyászoltak és siránkoztak. 11 Mikor meghallották tőle, hogy él és hogy ő látta, nem hitték el. 12 Ezek után elváltozott alakban megmutatta magát kettőnek közülük útközben, amikor vidékre mentek. 13 Ők is elmentek és hírt adtak a többieknek, de nekik sem hittek.

14 Végül megjelent a tizenegynek, amikor asztalnál ültek. Szemükre vetette hitetlenségüket és

14*Υστερον [δὲ] ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανέρωθη, καὶ ὠνειδίσειεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένοι οὐκ ἐπίστευσαν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει. 16 ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. 17 σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς, 18 [καὶ ἐν ταῖς χερσὶν] ὄφεις ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς ἔξουσιν. 19 Ὁ μὲν οὖν κύριος Ἰησοῦς μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. 20 ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργούντος καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.]]

szívük keménységét, hogy nem hittek azoknak, akik őt feltámadása után látták. 15 Azután ezt mondta nekik: »Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. 16 Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözüli; aki pedig nem hisz, elkárhozik. 17 Azokat, akik hisznek, ezek a jelek fogják kísérni: a nevemben ördögöket űznek ki, új nyelveken szólnak, 18 kígyókat vesznek fel, és ha valami halálosat isznak, nem árt nekik; a betegekre teszik kezüket, és azok meggyógyulnak.«

19 Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölvetetett a mennybe, és ül az Istennek jobbjára felől {2 Kir 2,3.11; Zsolt 110,1}.

20 Azok pedig elmentek és hirdették az igét mindenütt. Az Úr velük együtt munkálkodott, s a tanítást az azt kísérő csodajelekkal megerősítette.